

BAKAN SUNUŞU

Faaliyet Raporları, kamu yönetimi reformu çerçevesinde kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması ile kamu idarelerinin şeffaflık ve hesap verme sorumluluğunun artırılmasında temel araçlardan biri kabul edilmiştir.

17 Mart 2006 tarih ve 26111 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik” ile 5018 Sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu”nun 41. maddesi; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları ile mahalli idarelerin faaliyet raporlarının hazırlanması, ilgili idarelere verilmesi, kamuoyuna açıklanması ve bu işlemlere ilişkin süreler ile diğer usul ve esasları yeniden tanımlamıştır.

Sorumluluk, doğruluk, tarafsızlık, açıklık, tam açıklama, tutarlılık ve yıllık olma ilkelerine göre ve sözkonusu yönetmeliğin ışığında hazırlanan “GAP İdaresi 2008 Yılı Faaliyet Raporu”nun tüm ilgililere yararlı olmasını diliyorum.

Cevdet YILMAZ
Devlet Bakanı

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek bu yörede yaşayan insanlarımızın gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmeyi, bölgelerarası farklılıkları gidermeyi ve ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlayan Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), aynı zamanda ülkemizi uluslararası alanda markalaştıran son derece önemli ve kapsamlı bir projedir.

Güneydoğu Anadolu Projesi, başlangıçta Bölge'nin su ve toprak kaynaklarının geliştirilmesine dayanan bir program olarak ele alınmış; proje kapsamında Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ile 1.8 milyon hektar alanda sulama şebekesi yapımı öngörülmüştür. 1989 yılında GAP Master Planı'nın hazırlanması ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan GAP, bugün sürdürülebilir insani kalkınmaya dayalı entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmaktadır.

GAP'ın temel hedefleri, Güneydoğu Anadolu Bölgesi halkının gelir düzeyi ve hayat standardını yükselterek bu bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak; kırsal alandaki verimliliği ve istihdam imkanlarını artırarak sosyal istikrar, ekonomik büyüme gibi milli kalkınma hedeflerine katkıda bulunmaktır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kalkınmayı hızlandırmak, GAP kapsamındaki yatırım ve faaliyetlerin eşgüdüm içerisinde gerçekleşmesini sağlamak üzere 1989 yılında GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı kurulmuş ve bölgesel kalkınmanın planlanması, çeşitli sektörlerde farklı kuruluşlar tarafından yürütülmekte olan GAP yatırımlarının yönlendirilmesi, izlenmesi ve kuruluşlararası koordinasyonun sağlanması ile görevlendirilmiştir.

GAP İdaresi, tüm proje ve faaliyetlerini sürdürülebilirlik, katılımcılık, insan odaklılık, çevre ve kültürel varlıklara duyarlılık, eşitlik, çözüm odaklılık ve adil olma ilkeleri doğrultusunda yürütmektedir.

“GAP İdaresi 2008 Yılı Faaliyet Raporu”, 2003 yılında çıkarılan 5018 Sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” kapsamında, kamu idarelerine faaliyet raporlarının hazırlanmasında verilen yeni sorumluluklar çerçevesinde hazırlanmıştır. Raporun, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na tahsis edilen kaynakların kullanımı ve 2008 yılında GAP İdaresi tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin içerdiği ayrıntılı bilgilerle mali saydamlılık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde İdare'mize ilişkin bilgi ihtiyacını karşılayacağını umuyoruz.

Sadrettin KARAHOCAGİL
GAP İdaresi
Başkanı

I. GENEL BİLGİLER

A. VİZYON VE MİSYON

GAP İdaresi, 2008-2012 yıllarını kapsayan Stratejik Planını hazırlamış; vizyon ve misyonu şöyle belirlemiştir:

VİZYON

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın vizyonu; sürdürülebilir bölgesel kalkınmanın sağlanması, yaşam kalitesinin ve verimliliğin artırılması için doğal ve beşeri kaynakların yönetimine ilişkin politika oluşturma süreçlerinde söz sahibi olan, yüksek kalitede uzmanlığa sahip, ulusal ve uluslararası alanda adres gösterilen bir bölgesel kalkınma kuruluşu olmaktır.

MİSYON

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, insan odaklı sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı sağlamak için katılımcılık ilkesi doğrultusunda bölgesel kalkınma planları ve programları hazırlayarak kamu ve özel sektör yatırımlarını yönlendiren, uygulamaları koordine eden, izleyen ve değerlendiren, uygulamalar için fon yaratan, model olabilecek yenilikçi pilot projeler geliştiren, yerel kapasiteyi güçlendiren, ulusal ve uluslararası düzeyde GAP'ın tanıtımını yapan bir bölgesel kalkınma kuruluşudur.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı 27 Ekim 1989 tarihli Bakanlar Kurulu kararı, 6 Kasım 1989 tarih ve 20334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki **388 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname** (KHK) ile "GAP kapsamına giren yörelerin – Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak – süratle kalkındırılması, yatırımların gerçekleştirilmesi için plan, altyapı, ruhsat, konut, sanayi, maden, tarım, enerji, ulaştırma ve diğer hizmetleri yapmak veya yaptırmak, yöre halkının eğitim düzeyini yükseltmek için gerekli tedbirleri almak veya aldirmek, kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak" üzere 15 yıllık bir süre için kurulmuştur.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın görevleri 2. maddede aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- a) Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt ve Şanlıurfa illerini içine alan GAP Bölgesi (Batman, Kilis ve Şırnak da il statüsünü kazandıktan sonra buraya dahil olmuştur) için gerekli araştırma ve uygulama projelerini yapmak ve yaptırmak,
- b) Bölge içindeki faaliyetleri yönlendirmek, uygulamasını değerlendirmek ve takip etmek,
- c) Bölge'de uzun vadeli planlar ve programlar muvacehesinde süratle kalkınmayı sağlamak için tarım madencilik, imalat sanayi, enerji, ulaştırma, haberleşme, inşaat, turizm gibi kamu hizmetleri, beşeri kaynaklar, sosyal ekonomi, bilim araştırma, geliştirme ve teknoloji, çevre ve şehircilik, bölge geliştirme ve kültür sektörlerinde yapılacak yatırımlar konusunda çalışmalarda bulunmak, çalışmalarını yönlendirmek, koordinasyonu ve uygulamaların gerçekleşmesini sağlamak,
- d) Bölge'de sektörler arası entegrasyonu sağlayacak şekilde bölge planlamasını gerçekleştirmek,

- e) Bölge'de kaynakların kullanılması, dış ekonomik ilişkiler, finansman dengesi, krediler, bankalar, fiyatlar ve sermaye piyasası konularında gerekli çalışmaları yapmak,
- f) Nazım ve uygulama imar planları ile revizyonların tamamını veya bir kısmını plan değişikliği dahil ada ve parsel bazına kadar yapmak veya yaptırmak,
- g) Yol, su, elektrik, kanalizasyon ile konut, sanayi ve ulaştırma hizmetlerini yürütmek,
- h) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü bina ve tesislerin yapılmasında koordinasyonu sağlamak,
- i) Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile koordine edilerek, halkın tarımsal alan dahil her konuda eğitim düzeyinin yükseltilmesini ve her derecedeki eğitim kurumlarının açılmasını sağlamak,
- j) Başbakanlıkça bu konuda verilecek diğer görevleri yapmaktır.

388 sayılı KHK'nın 9'uncu maddesi, 11 Aralık 1997 tarihinde kabul edilen **4314 sayılı Kanun** ile değiştirilerek İdare'nin gelirleri;

- a) Başbakanlık bütçesine konulacak ödenekler,
- b) Her türlü yardım, kredi, hibe ve bağışlar,
- c) Faiz, hizmet, kira gelirleri ile sair gelirler

şeklinde belirlenmiştir.

388 sayılı KHK'de belirtilen yasal sürenin bitme aşamasına gelindiğinde, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın süresinin 3 yıl daha uzatılması kararlaştırılmış ve bununla ilgili **5254 sayılı Kanun**, 11 Kasım 2004 tarih ve 25640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

AB'ye katılım sürecinde bölgesel politikalar çerçevesinde 8 Şubat 2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında **5449 sayılı Kanun**; GAP İdaresi'ne, "Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak illerini kapsayan bölgelerde kurulacak kalkınma ajansları üzerindeki koordinasyon görevini, Devlet Planlama Teşkilatı'nın belirleyeceği usul ve esaslara göre yürütmek" görevini vermiştir.

5449 sayılı Kanun'un 30. maddesi; 388 sayılı GAP İdaresi Teşkilatı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki KHK'nın 2. maddesinin "nazım ve uygulama imar plan değişikliği dahil ada ve parsel bazına kadar yapmak veya yaptırmak" şeklindeki (f) bendini de "nazım ve uygulama imar planlarını yapmak ve yaptırmak" şeklinde değiştirmiş ve 3. maddenin son fıkrasını (GAP İdaresi'nin görev alanına giren konularda 1580 sayılı Belediye Kanunu ve 3194 sayılı İmar Kanunu ile diğer kanunların ilgili idarelere verdikleri imar ve altyapıya dair hak ve yetkiler bu İdare'ye devredilmiş sayılır.) yürürlükten kaldırmıştır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın **görev süresinin ikinci kez ve bu defa 5 yıl daha uzatılması** hakkındaki 25 Mayıs 2007 tarihli ve 5670 sayılı Kanun, 1 Haziran 2007 tarih ve 26539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

18 Haziran 2008 tarih ve 26910 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/11 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile uygulamaya konulan **GAP Eylem Planı**'nın izlenmesi, değerlendirilmesi ve

koordinasyonundan sorumlu kuruluş olarak da GAP Bölge Kalkınma İdaresi belirlenmiştir. Ayrıca oluşturulan “GAP Eylem Planı İzleme ve Yönlendirme Komitesi”nin başkanlığı ve sekreteryaya hizmetleri de GAP İdaresi tarafından yürütülmektedir.

C. İDARE’YE İLİŞKİN BİLGİLER

1. FİZİKSEL YAPI

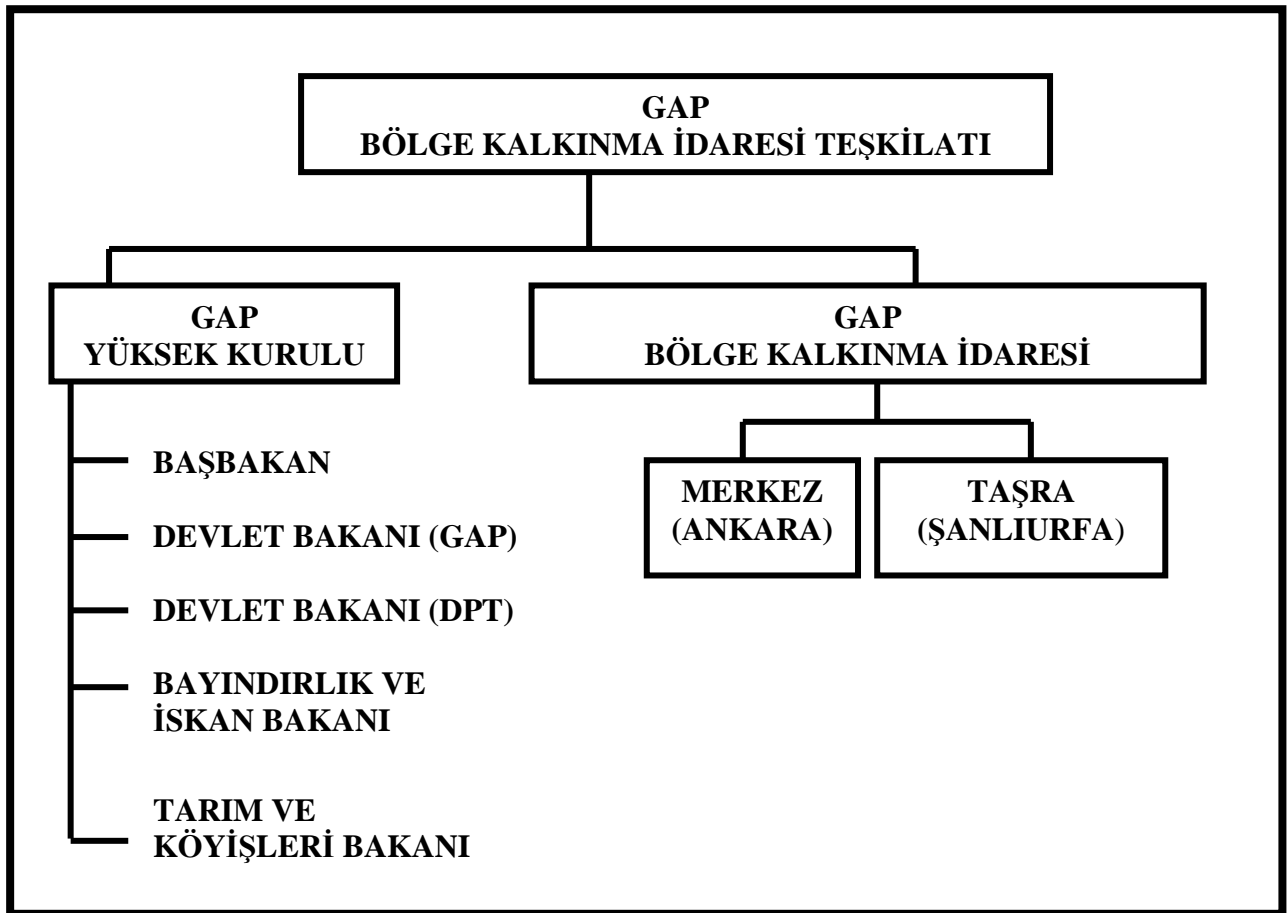
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı’nın merkezi Ankara’da, Bölge Müdürlüğü Şanlıurfa’dadır.

Bölgede ve merkezde bulunan hizmet binaları kiralanmıştır. Merkez hizmet binası 8 katlı olup teras katında yemekhanesi bulunmaktadır. Bölge Müdürlüğü ise Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü’ne ait bir kampus içinde yer almakta; 3 adedi ofis, 4 adedi de lojman olarak kullanılan toplam 7 binadan oluşmaktadır. Binalar iki katlı olup, her katta iki daire vardır.

2. ÖRGÜT YAPISI

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı’nın genel organizasyon şeması Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1: GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı Organizasyon Yapısı

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı; GAP Yüksek Kurulu ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı’ndan oluşmaktadır.

GAP Yüksek Kurulu

GAP Yüksek Kurulu, Teşkilat'ın en yüksek karar organı olup, GAP İdaresi tarafından hazırlanacak her türlü plan, proje ve programları inceleyerek karara bağlar. GAP Yüksek Kurulu, Başbakan başkanlığında GAP'tan sorumlu Devlet Bakanı, Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Devlet Bakanı ile Bayındırlık ve İskan Bakanı'ndan oluşmuştur.

2002/56 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Tarım ve Köyişleri Bakanı da 2 Aralık 2002 tarihinden itibaren GAP Yüksek Kurulu'nun üyesi olmuştur.

Gerektiğinde GAP Yüksek Kurulu'na, konuları ile ilgili olarak diğer Bakanlar da davet edilebilir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP İdaresi)

GAP İdaresi, bir başkan ve iki başkan yardımcısı ile yeterli sayıda uzman ve memurdan oluşur. Merkez teşkilatı Ankara'da, taşra teşkilatı ise Şanlıurfa'da örgütlenmiştir.

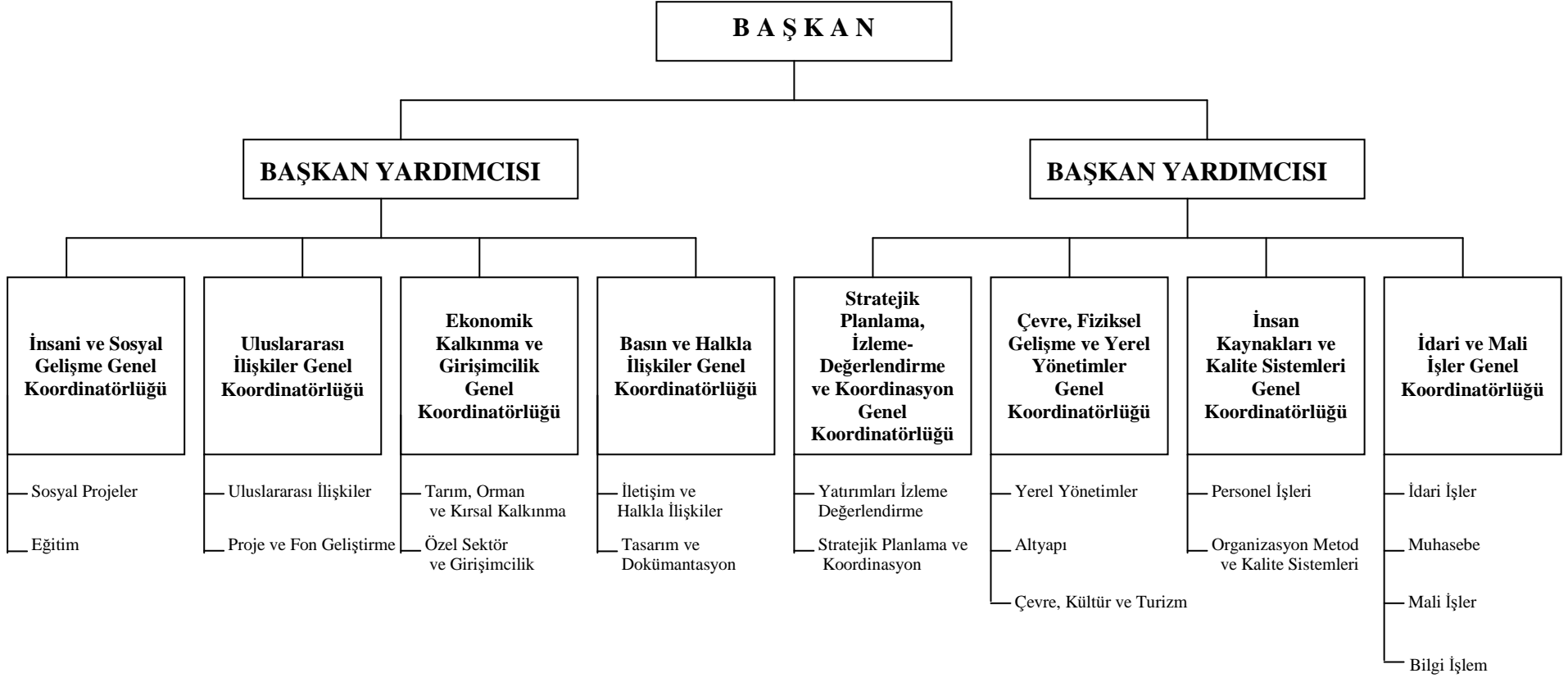
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, ilgili Devlet Bakanı'nın sorumluluğunda, GAP Yüksek Kurulu kararları çerçevesinde, Bölge kalkınmasına dair planlama, araştırma ve uygulama çalışmalarını yürütmekle görevlidir. Ayrıca, GAP Yüksek Kurulu'nun sekretarya hizmetlerini de yürütmektedir.

388 sayılı KHK'ye göre Şanlıurfa'da örgütlenen GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü ise GAP Bölgesi'nde uygulama ve araştırma çalışmalarını yürütmektedir.

GAP İdaresi'nin kuruluş yasası olan 388 sayılı KHK'da GAP İdaresi'nin 1 Başkan, 2 Başkan Yardımcısı ve yeterli sayıda uzmandan oluşacağı ifade edilmiştir. Bu çerçevede 1989 yılında matris sisteme dayanan bir organizasyon yapısı oluşmuştur. İdare'nin 2001/39 sayılı Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda Merkez ve Bölge teşkilatında bulunan tüm birimlerle birlikte "norm kadro" çalışmalarını tamamlaması ile bugünkü organizasyon yapısının temeli oluşturulmuştur.

2006 yılındaki son düzenlemelerle Merkez ve Bölge Müdürlüğü'nün organizasyon şeması aşağıdaki son halini almıştır:

Şekil 2: GAP İdaresi Merkez Teşkilatı Organizasyon Şeması

Şekil 3: GAP İdaresi Bölge Teşkilatı Organizasyon Şeması

3. BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR

Tablo 1: Yazılımlar (MS Office, işletim sistemleri, diğer yazılımlar, vb.)

	Merkez	Bölge Müdürlüğü
Solaris 7	1	1
Oracle	5	-
Office XP	180	3
Office 97	-	1
Windows 98	-	15
Linux Redhat Fedora Core 6	2	1
Linux Redhat 8.0	1	2

GAP İdaresi'nin merkezde bulunan iletişim ağı altyapısı 1998 yılında yenilenerek bilgisayarlar ile switch'ler arasında 10/100 Mbit hızında çalışan ethernet tabanlı altyapıya geçilmiştir. Kablolama da ise Fiber Optik ve UTP kablolar kullanılmıştır.

GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü'nde bulunan iletişim ağı altyapısı 1999 kurularak bilgisayarlar ile switch'ler arasında 10/100 MBit hızında çalışan ethernet tabanlı altyapıya geçilmiştir. Kablolama da ise UTP kablolar kullanılmıştır.

GAP İdaresi Merkezi ve Bölge Müdürlüğü arasında fiziksel/sanal aktif bir bağlantı bulunmamaktadır.

GAP İdaresi Merkezi 2 Mbit hızında kablosuz olarak servis sağlayıcı firma aracılığı ile internet bağlantısına sahiptir. GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü ise 512 KBit hızında Frame Relay olarak TTelekom aracılığı ile internet bağlantısına sahiptir.

E-Dönüşüm (İnternet, Intranet olanakları, web sayfaları, portal çalışmaları vb.)

GAP İdaresi İnternet Sitesi, Bilgi İşlem Koordinatörlüğü tarafından İdare'nin ihtiyaçları çerçevesinde geliştirilmiştir. Gelişen teknoloji ve ihtiyaçlar çerçevesinde periyodik olarak güncellenmekte ve yenilenmektedir. GAP İdaresi Bilgi İşlem Koordinatörlüğü gelişen teknolojiyi takip ederek oluşan ihtiyaçlar doğrultusunda gerekli uygulamaları internet tabanlı olarak geliştirmekte ve kendi bünyesindeki uygulama sunucularında çalıştırılmasını sağlamaktadır.

GAP İdaresi uygulama sunucularında İnternet ortamında kullanılan yazılımlar 2002 yılından sonra yapılandırılmış olan yüksek hızlı internet bağlantısı ile ilgili güvenlik prosedürleri çerçevesinde internete bağlı herhangi bir bilgisayardan erişilebilir hale getirilmiştir.

GAP İdaresi bünyesindeki Uygulama Sunucuları üzerinde PHP ve MySQL kullanılarak açık kaynak kodlu olarak her türlü uygulamaların geliştirilmesi ve çalıştırılması mümkündür.

Tablo 2: Donanım (PC, notebook, renkli yazıcı, laser yazıcı, tarayıcı, server, switch, firewall, projeksiyon cihazı (adet ve birimlere dağılımı))

	Merkez	Bölge Müdürlüğü	Toplam
PC	146	61	207
Notebook	22	5	27
Renkli yazıcı	13	2	15
Laser yazıcı	28	7	35
Diğer	6	13	19
Tarayıcı	3	5	8
Server	3	3	6
Switch	9	4	13
Firewall	1	1	2
Projeksiyon cihazı	4	2	6

4. İNSAN KAYNAKLARI

2008 sonu itibariyle GAP İdaresi'nde 1 Başkan, 2 Başkan Yardımcısı, 73 memur, 65 sözleşmeli uzman, 25 sözleşmeli bilgisayar işletmeni, 1732 adam/ay geçici işçi kadrosu mevcuttur. 19 memur, 59 sözleşmeli uzman, 45 Proje bazında çalışan personel, 5 diğer bir şekilde görevli (2 kurumundan görevli, 2 hizmet sözleşmeli, 1 üniversiteden görevli), 16 kişi 4/B sözleşmeli, 38 sürekli işçi, 77 geçici işçi olmak üzere toplam 259 kişi görev yapmaktadır.

Tablo 3: GAP İdaresi'nde Çalışanların Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Sözleşmeli	657 Memur	4/B Sözleşmeli	Sürekli İşçi	Geçici İşçi	Proje Bazında Çalışan	Diğer	TOPLAM
1990	52	-	-	-	-	-	-	52
1991	57	1	-	-	-	-	-	58
1992	67	2	-	-	82	-	-	151
1993	68	3	-	-	100	-	-	171
1994	60	8	-	-	85	-	-	153
1995	55	15	-	-	79	-	-	149
1996	60	12	-	-	73	-	-	145
1997	66	14	-	-	113	-	-	193
1998	82	17	-	-	134	-	17	250
1999	87	17	-	-	134	-	17	255
2000	82	18	-	-	141	-	16	257
2001	77	23	-	-	141	15	23	279
2002	74	27	-	-	142	35	27	305
2003	72	24	-	-	143	33	10	282
2004	65	22	-	-	140	32	4	263
2005	66	17	-	-	132	32	7	254
2006	65	20	-	-	144	31	4	264
2007	61	20	16	40	84	31	4	256
2008	59	19	16	38	77	45	5	259

Tablo 4: GAP İdaresi'nde Çalışanların Dağılımı *

Üniteler	Memur	Sözleşmeli	Geçici İşçi	Sürekli İşçi	657 4/B	Proje Bazında Çalışan Personel	Kurumundan Görevli	Toplam
A- Merkez teşkilatı:								
1- Başkanlık (Özel Kalem ve Sekreter)	-	4	2	-	1	-	1	8
2- Çevre, Fiziksel Geliş.ve Yer.Yön.Gen.Koord.	-	6	6	-	3	2	-	17
3- Uluslararası İlişkiler Gen.Koord.	1	2	3	-	1	1	-	8
4- Basın ve Halkla İlişkiler Gen. Koord.	1	5	7	-	-	3	-	16
5- Stratejik Plan.İzleme-Değ.ve Koord. Gen.Koord.	-	11	2	-	-	-	1	14
6- Ekonomik Kalkınma Genel Koordinatörlüğü	3	5	4	-	4	2	-	18
7- İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü	-	3	3	-	1	3	-	10
8- İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Gen.Koord.	-	5	4	-	1	1	-	11
9- İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü	1	8	22	16	3	2	-	52
10- Bölge Kadrosunda Olup Merkezde Çalışan Prs.	1	-	-	-	-	-	-	1
11- TBMM de Görevli	-	1	-	-	-	-	-	1
12- Devlet Bakanlığında Görevli	-	-	4	3	-	1	-	8
13- Başka Kurumda Geçici Görevli	-	-	2	1	-	-	-	3
Toplam (A)	7	50	59	20	14	15	2	167
B-Taşra teşkilatı:								
1- Bölge Müdürü	-	1	-	-	-	-	-	1
2- Çevre,Fiz. Gelişme Yerel Yön. Grup Müdürlüğü	-	2	6	-	-	-	-	8
3- Ekonomik, Sos. Kalkınma ve Girişimcilik Grup Müd.	1	3	3	-	-	9	-	16
4- İnsan Kaynakları, İdari ve Mali İşler Grup Müd.	10	3	9	14	1	21	-	58
5-Merkez Kadrosunda Olup Bölgede Çalışan Prs.	-	-	-	1	1	-	-	2
6- Diğer İllerde Projelerde (ÇATOM-GİDEM) Çalışan Prs.	-	-	-	3	-	-	-	3
7- Başka Kurumda Ücretsiz İzinli Personel	1	-	-	-	-	-	-	1
Toplam (B)	12	9	18	18	2	30	-	89
Toplam (A+B)	19	59	77	38	16	45	2	256

* Hizmet sözleşmeli olarak çalışan 2 kişi ile üniversiteden görevli 1 kişi toplama dahil edilmemiştir.

GAP İdaresi'nde çalışan personel; 657 sayılı DMK, 4857 sayılı İş Kanunu, 388 sayılı KHK ve diğer ilgili yönetmelikler haricinde “Sözleşmeli Personel Hakkında Hizmet Sözleşmesi Esasları” ve “Geçici İşçi Çalışma Esasları”na göre görev yapmaktadır.

GAP İdaresi'nde 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla 147 yüksek öğrenim, 65 lise, 47 ilköğretim mezunu olmak üzere toplam 259 kişi çalışmaktadır.

Tablo 5: GAP İdaresi Personel Durumu

	Memur	Sözleşmeli	Geçici İşçi	Sürekli İşçi	657 4/B	Diğer	Toplam
Yüksek Öğrenim	11	52	44	--	10	30	147
Lise	6	7	28	12	6	6	65
İlköğretim	2	--	5	26	--	14	47
Toplam	19	59	77	38	16	50	259

Yüksek öğrenim yapmış olanların 44'ü mühendis, 10'u şehir plancısı ve mimar; 61'i sosyal bilimler, 16'sı diğer bölümler ve 16'sı meslek yüksekokulu (2 yıllık) mezunudur.

Tablo 6: Yüksek Öğrenim Mezunu Personelin Dağılımı

	Sayı
Mühendis	44
Şehir Pl. – Mimar	10
Sosyal Bilimler	61
Diğer Bölümler	16
Yüksek Okul (2 Yıllık)	16
Toplam	147

İdare'de halen çalışan 259 kişiden:

- 59'u on yıldan fazla sözleşmeli;
- 12'si on yıldan fazla, 7'si on yıldan az memur;
- 8'i on yıldan fazla 8'i on yıldan az 4/B sözleşmeli;
- 56'sı on yıldan fazla, 21'i on yıldan az geçici işçi;
- 32'si on yıldan fazla, 6'sı on yıldan az sürekli işçi olarak çalışmaktadır.

5. GAP İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN HİZMETLER

GAP İdaresi'nin merkez ve bölge birimleri tarafından sunulan hizmetler aşağıda özetlenmiştir.

a) Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik Genel Koordinatörlüğü: İdare'nin bölge kalkınmasına yönelik tarım-orman, kırsal kalkınma ve özel sektör yatırımlarıyla ilgili araştırma, etüt, proje ve plan-program çalışmalarını yürütür ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların bu yöndeki uygulamalarıyla ilgili koordinasyonu sağlar. Bölge'ye yönelik kırsal kalkınma programları hazırlar ve uygular. Tarımsal projelerde yeni metot ve teknolojilerin kullanılması ve hedef kitleye benimsetilmesi, üreticilerin örgütlenmesi ve eğitim-yayım hizmetlerinden yararlanması, tarım-sanayi entegrasyonunun teşvik edilmesi ve sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılması yönünde çalışmalar yapar.

Bölge'de özel sektör yatırımlarının gelişmesine yönelik araştırma yapılması, yatırım ortamının periyodik olarak analiz edilmesi, ilgili kamu kuruluşları ile dış ticaret ve yatırım mevzuatı uygulama esasları konularında temaslarda bulunarak sonuçlarının bölge girişimcilerine aktarılması çalışmalarını yürütür. Bölge'de yatırım yapmak isteyen yurtiçi ve yurtdışı yatırımcılara, Bölge'nin yatırım fırsatları konusunda bilgi sunar ve potansiyel girişimcileri yatırıma özendirmek için çalışmalar yapar; Bölge özel sektör üretimlerinde rekabet avantajının yakalanmasına yönelik öneriler geliştirir ve hedef gruplara aktarır.

b) İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü: GAP Bölgesi'nde ekonomik kalkınma ile eşgüdüm içinde dengeli, adil, sosyal ve insani gelişmeyi gerçekleştirmeye yönelik araştırma, planlama, projelendirme ve uygulama çalışmalarını gerçekleştirir. Bölgenin sosyo-ekonomik ve kültürel sorunlarını, ihtiyaçlarını, önceliklerini, tutumlarını ve kalkınmanın özel hedef gruplarını nitelikleriyle birlikte belirlemeye yönelik araştırmaları planlar, yapar ve/ya yaptırır. Toplumun öncelikle gelir kaynaklarına, temel sosyal hizmetlere ve bilgiye ulaşmakta ve karar alma süreçlerine katılmakta güçlük çeken dezavantajlı konumda bulunan kesimlerinin (kadınlar, çocuklar, gençler, topraksız ve küçük topraklı çiftçiler, kent yoksulları gibi) kalkınma ile entegrasyonunun ve kalkınmanın getirilerinden daha fazla yararlanmalarının sağlanmasına yönelik projeler geliştirir, uygular veya uygulatır. Eğitim/sağlık ve sosyal hizmetlerin etkinliğinin artırılması ve bu hizmetlerin tüm toplum kesimlerine ulaştırılması yönünde çalışmalar yapar. Kırsal kalkınma projelerinin (yayım, kırsal altyapı, yerleşim düzeni, örgütlenme vs.) hazırlanması ve uygulanmasına katkı sağlar. Toplumun yoksul kesimleri için küçük ölçekli gelir getirici projeler geliştirir ve uygular. Başta gençler olmak üzere işsizlere yönelik meslek kazandırıcı eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanmasına katkı verir. Toplumsal katılımı ve örgütlenmeyi geliştirme yönünde çalışmalar yapar.

İdare'nin bu süreçte edindiği bilgi birikimi ve deneyimlerinin yerel, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde paylaşılmasına ve kapasite geliştirilmesine yönelik eğitim çalışmalarını yürütür, iç ve dış talepler doğrultusunda deneyim değişimine yönelik eğitim ve çalışma ziyaretleri düzenler.

c) Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Koordinatörlüğü: GAP Bölgesi'nde harita ve altyapı - inşaat işleriyle ilgili çalışmalar yapar ve yaptırır, onaylar, imar planı ile ilgili işleri uygun bulur ve ilgili idareye onay için sunar. Fiziksel gelişme ve mekana ilişkin projeler yürütür, yerel yönetimler ile ilişkileri geliştirir, gerektiğinde teknik destek verir ve ortak çalışmalarda bulunur.

Bölge'de büyük fiziki yatırımların gerçekleşmesi ve kalkınma ile beraber çevre koruma ve çevre yönetimine yönelik politikalar, projeler geliştirir ve bunları uygular. Bölge kültürel mirasının korunmasına dönük çalışmalar ile Bölge'nin sahip olduğu turizm potansiyelinin tanıtımı, değerlendirilmesi ve korunmasına dönük çalışmaların gerçekleştirilmesini, izlenmesini ve koordinasyonunu sağlar.

d) Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörlüğü: GAP İdaresi'nin yabancı ülke ve uluslararası kuruluşlar ile olan iletişiminin gerçekleştirilmesi ve AB program ve yapısal araçlarının etkin kullanımına yönelik kurumlarla işbirliğinin sağlanması için çalışmalar yürütür. AB ile tam üyelik görüşmeleri sürecine bağlı olarak uygulama ve gelişmeleri izler, gerekli katılımlarda bulunur. Ulusal Programın uygulanması çerçevesinde GAP İdaresi'nin dahil olduğu komite toplantılarına katılır ve gerekli koordinasyonu sağlar.

AB-GAP Bölgesel Kalkınma Programı kapsamındaki projelere ilişkin çalışmaları izler ve koordine eder. İdare'nin şimdiye kadar yabancı kuruluşlarla imzaladığı işbirliği protokollerinin aktif hale getirilmesi ve yeni işbirliği protokolleri için girişimlerde bulunur.

GAP'ın tamamlanması amacıyla projelere finansman sağlanması ve projelerin hayata geçirilmesi doğrultusunda teknik destek ve kredi/hibe, fon temin edebilecek yabancı kurum ve uluslararası kuruluşların belirlenerek kredi, hibe, eğitim ve teknik yardım imkanlarının araştırılması, temaslarda bulunulması yönünde çalışmalar yapar.

e) Stratejik Planlama-İzleme Değerlendirme ve Koordinasyon Genel Koordinatörlüğü: Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve hükümet programı çerçevesinde İdare'nin orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek ve amaçlarını oluşturmak üzere gerekli çalışmaları yapar. Bölgeye ilişkin "izleme ve değerlendirme" bulgularının ya da tavsiyelerinin politika ve programların yaratılmasında kullanılmasını sağlar.

İdare tarafından yürütülen proje ve faaliyetlerle birlikte GAP Bölgesi'nde gerçekleştirilen tüm kamu yatırım ve faaliyetlerini izler; kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamaya yönelik çalışmaları gerçekleştirir. Kurumlardan gelen faaliyet ve yatırımları izleme bilgilerini derler, yıllık ve periyodik raporları hazırlar ve ilgili birim ve kurumlara gönderir.

GAP Yüksek Kurulu gündemini belirlemeye yönelik çalışmaları yapar. Kanun, tüzük ve yönetmelik tasarıları ile kanun tekliflerine ilişkin görev ile bu kapsamdaki diğer görevlerin yerine getirilmesini sağlar.

İdare'nin birimleri tarafından hazırlanan yıllık yatırım programı teklifini derler, DPT'ye gönderir ve vize çalışmalarını yürütür.

f) Basın ve Halkla İlişkiler Genel Koordinatörlüğü: GAP'ın ulusal ve uluslararası tanıtımına yönelik faaliyetleri yürütür. Ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları ve basın yayın kuruluşlarıyla gerekli iletişimi sağlar. GAP'la ilgili açılış törenleri, konferans, sempozyum, seminer, sergi, fuar, yarışma, sportif ve kültürel faaliyetler düzenler, yapılan çalışmalar ve yürütülen projelerle ilgili tanıtım materyallerini hazırlar ve basılmasını sağlar.

GAP Yüksek Kurulu ve GAP Koordinasyon Kurulu toplantılarının sekretaryasını ve çalışmalarını organize eder. Kurum içi koordinasyonu sağlamaya yönelik organizasyonları gerçekleştirir.

Yayınların ve periyodiklerin düzenlenmesi, arşivlenmesi, stoklanması, satışı ve İdare bünyesindeki yazılı, görsel ulusal ve uluslararası tanıtım amaçlı materyallerin kontrol, tasarım ve ürün haline gelmeden önceki tüm aşamaları ile Bilgi Edindirme Birimi faaliyetlerini yürütür.

Proje bölgesini görmek isteyen yerli ve yabancı devlet adamı, üniversiteler, basın-yayın kuruluşları ile kurum ve kuruluşların bölge gezilerini organize eder.

g) İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Genel Koordinatörlüğü: İdare'nin insan gücü planlaması, Kalite Yönetim Sistemi faaliyetleri, iş tanımları, iş analizleri, hizmet içi eğitim, performans değerlendirme sistemi çalışmalarını yapar. Başkanlığın özlük haklarını kapsayan personel politikası çalışmalarını yürütür ve personel sistemini geliştirmek için çalışmalar yaparak tekliflerde bulunur. Kamu Etik Kurulu ile ilgili iş ve işlemleri yapar.

İdare'nin personel ihtiyacının karşılanmasına ilişkin seçme, atama, görevlendirme ve oryantasyon işlemlerini yürütür. Yurtiçi- yurtdışı geçici görevlendirme; kadro, sicil, vize, terfi, intibak ve izin; her türlü özlük haklarına ilişkin tahakkuk işlemlerini yapar. Mal bildirimini, hizmet birleştirilmesi-borçlanması ve emeklilik işlemlerini yürütür. Soru önergelerine verilecek cevapların sekretarya hizmetlerini yerine getirir.

h) İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü: GAP İdaresi Başkanlığı'na ait bütçeyi oluşturur ve uygular. Bütçe çerçevesinde her türlü idari, mali, satınalma ve muhasebeleştirme işlemlerini yürütür.

İdare'nin bilgisayar, yazıcı, diğer donanım birimleri ve yazılımları ile web sayfasının güncellenmesiyle ilgili işleri yürütür.

6. YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 01.01.2006 tarihinde tüm hükümleri ile yürürlüğe girdiğinden 2007 yılında iç kontrol sistemi bu düzenlemelere uygun olarak yürütülmüştür.

Başkanlık merkez ve taşra teşkilatı, 4 ana hizmet, 5 yardımcı birimden oluşmaktadır. Başkanlığın temel görevleri bu birimler tarafından yürütülmektedir.

II. AMAÇ VE HEDEFLER

A. İDARE'NİN AMAÇ VE HEDEFLERİ

Bölgesel Kalkınmanın İzlenmesi, Yönlendirilmesi ve Kurumlararası Koordinasyonun Sağlanması

GAP İdaresi, bölgesel kalkınmayı “izlemek, değerlendirmek ve kurumlararası koordinasyonu sağlamak” görevini en etkin şekilde yerine getirmek ve bölgesel kalkınmayı en kısa sürede gerçekleştirmeye yönelik tedbirleri zamanında almak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

Ayrıca, GAP Eylem Planı kapsamındaki uygulamaları da dönemsel olarak izlemekte ve GAP Yüksek Kurulu'nu bilgilendirmektedir.

GAP Eylem Planı, Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımların hızlandırılarak büyük bir bölümünün 2012 sonuna kadar tamamlanmasını; ekonomik büyüme, sosyal gelişme ve istihdam artışı sağlanarak bölgede yaşayan vatandaşların refah, huzur ve mutluluğunun artırılmasını amaçlamaktadır. GAP Eylem Planı kapsamında 4 gelişme eksenini ve bu eksenler altında 73 ana eylem bulunmaktadır. Ana eylemler çerçevesinde yer alan proje ve faaliyetlerin sayısı ise 300'ün üzerindedir.

Ulusal ve Uluslararası Sermayenin Bölge'ye Çekilmesi

GAP ve GAP Bölgesi'ndeki yatırım fırsatlarının tanıtımı amacıyla yurt içi ve yurt dışı yatırımcılarla toplantılar, Bölge'ye iş gezileri düzenlenmekte ve yabancı sermayenin Bölge'ye çekilmesine çalışılmaktadır.

GAP Bölgesi'nin kalkındırılması ve Proje'nin biran önce tamamlanması amacıyla diğer ülke ve uluslararası kuruluşlardan proje, kredi, teknik destek ve hibe fonu temin edilmesi için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Bölge'de devam eden ve öngörülen çalışmalar/projeler için yurtiçi kaynaklardan finans, teknik ve lojistik destek sağlanmaktadır.

Sosyo-Ekonomik Gelişmeye Yönelik Çalışmaların Yürütülmesi

Bölge'nin ekonomik gelişmesinin yanı sıra sosyal gelişiminin de sağlanması, sosyal altyapının iyileştirilmesi, Bölge'deki kadınların, gençlerin ve çocukların toplumsal kalkınmaya katılımlarının sağlanması amacıyla yenilikçi, model olabilecek pilot projeler yürütülmektedir.

B. TEMEL İLKELER

GAP İdaresi'nin proje ve faaliyetlerinde temel aldığı ilkeler şunlardır:

- Katılımcılık
- Sürdürülebilirlik
- Verimlilik
- İnsan odaklılık
- Entegre yaklaşım
- Yenilikçilik
- Çevreye duyarlılık
- Kültürel değerlere duyarlılık
- Evrensel değerlere uyumluluk
- Erişilebilirlik
- İşbirliğine açıklık
- Çözüm odaklılık
- Dışa açıklık
- Adillik
- Saydamlık

III. FALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. MALİ BİLGİLER

2008 yılına ait İdare Bütçesi'nin uygulama sonuçları ve temel mali tablolara ilişkin açıklamalar aşağıda sunulmaktadır.

1- Bütçe Uygulama Sonuçları

İdare 2008 yılında kendisine tahsis edilen 24 330 000 YTL'lik başlangıç ödeneğinin (yıl sonu ödeneği 31 198 200 TL) 28 053 472 YTL'lik kısmını harcamıştır. Gider türleri itibariyle harcamaların dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Gider Türlerine Göre Harcamalar

(YTL)			
GİDER TÜRLERİ	BÜTÇE ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	HARCAMA
01 Personel Giderleri	5 606 000	5 843 800	5 539 445
02 Sos. Güv. Kur. Dev. Primi Gid.	857 000	897 200	792 367
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6 337 000	6 524 200	6 146 298
05 Cari Transferler	401 000	254 000	117 736
06 Sermaye Giderleri	11 129 000	17 679 000	15 457 626
TOPLAM	24 330 000	31 198 200	28 053 472

Mal ve hizmet alım giderleri tertibinde; tüketime yönelik mal ve malzeme alımları; yolluklar; hizmet alımları; temsil ve tanıtma giderleri; menkul mal, gayrimaddi hak alım, bakım ve onarım giderleri; gayrimenkul mal bakım ve onarım giderleri ile tedavi ve cenaze giderleri yer almaktadır.

Tablo 8: Birimlere Göre Harcamalar

(YTL)

Kurumsal Kod	Birimler	Bütçe Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Ödenek Farkı (*)	Harcama
02	Özel Kalem	438 500	450 450	11 910	383 771
04	İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü	3 926 000	4 480 000	554 000	4 252 696
05	İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Genel Koord.	567 500	562 500	0	497 193
23	Stratejik Planlama, İzleme-Değerlendirme ve Koordinasyon Genel Koord.	536 500	471 000	-58 000	438 972
25	Basın ve Halkla İlişkiler Genel Koordinatörlüğü	735 800	466 950	-264 950	452 949
30	Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Krd.	5 096 000	5 007 800	-84 000	3 650 176
31	Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörlüğü	1 381 000	3 033 700	1 658 000	2 956 150
33	Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik Genel Koord.	6 230 500	6 184 000	-42 500	5 545 910
34	İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü	2 598 000	7 468 600	4 872 000	7 082 496
61	Bölge Müdürlüğü	2 820 200	3 073 200	259 000	2 793 159
	TOPLAM	24 330 000	31 198 200	6 905 460	28 053 472

(*) Başlangıç ödeneğine yıl içinde eklenen veya düşülen tutardır.

2008 yılı İdare Bütçesi'nden her bir ekonomik kod düzeyi için fonksiyonel bazda tahsis edilen ödenek ve harcama tutarlarına ilişkin tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 9: 2008 Yılı Ödenek ve Harcamaları

(YTL)

KOD	AÇIKLAMA	BÜTÇE ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	YIL SONU HARCAMA
01	Genel Kamu Hizmetleri	13 201 000	13 519 200	12 595 846
06	İskan ve Top. Ref. Hiz.	11 129 000	17 679 000	15 457 626
	TOPLAM	24 330 000	31 198 200	28 053 472

2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

2008 yılında harcamaların yıl sonu ödeneğine oranı; personel giderlerinde % 95, sosyal güvenlik kurumlarına yapılan devlet prim giderlerinde % 88, mal ve hizmet alımlarında % 94, cari transferlerde % 46, sermaye giderlerinde % 87 olarak gerçekleşmiştir.

3. Mali Denetim Sonuçları

GAP İdaresi'nin mali denetimi 2006 yılına kadar 20.10.1963 gün ve 72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yapılmakta iken 5018 sayılı Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle 2006 yılı itibariyle 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi olmuştur.

B. PERFORMANS BİLGİLERİ

1. FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ

1.1. EKONOMİK KALKINMA VE GİRİŞİMCİLİK GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.1.1. Tarım, Orman ve Kırsal Kalkınma Koordinatörlüğü'nün Yürüttüğü Proje ve Faaliyetler

1.1.1.1. Tarımsal Araştırma Projesi

Projenin amacı; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sulama sonucu ortaya çıkacak tarımsal potansiyelin en iyi şekilde değerlendirilmesinin temini için Bölgede yapılması gerekli tarımsal araştırma-inceleme ve geliştirme hizmetlerinin gerçekleştirilmesidir.

Proje kapsamında Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve ICARDA ile araştırma faaliyetleri yürütülmektedir.

Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Çalışmaları:

Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile GAP İdaresi arasında imzalanan protokoller çerçevesinde;

- 17.09.2008 tarihinde "Harran Ovası Tuzluluk Haritasının Oluşturulması ve Tuzlulaşmanın Bitkisel Verim Kayıplarına Etkisinin Tahmini Üzerinde Bir Araştırma" projesi başlatılmıştır.
- 19.12.2008 tarihinde "GAP Bölgesinde Zeytin Yetiştiriciliğinde ve İşleme Sanayiinde Mevcut Durumun Belirlenmesi ve Gelişme Olanakları Üzerinde Bir Araştırma" projesi başlatılmıştır.

Türkiye'de gerek tahıl gerekse baklagil tohumlarında görülen vasıfsız, düşük verimli, hastalık ve zararlılara dayanıksız, safiyetini kaybetmiş tohum kullanımının yüksek seviyelerde olması uygulanacak tohumculuk geliştirme çalışmalarının önemini daha da artırmaktadır. Tohumculukta bu sorunların çözümüne yönelik Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi tarafından tescil edilmiş 6000 kg sertifikalı Buğday (Urfa 2005, Özberk) tohumlukları ile 2008–2009 üretim sezonunda lider çiftçilerde 300 da alanda demonstrasyonlar kurmuştur.

Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi Çalışmaları:

Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile "GAP Bölgesinde Tohumluk Üretim ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Bitkisel Gen Kaynakları Projesi" yürütülmektedir.

Proje kapsamında tohumluk tesisi kurulmuş olup, sertifikalı tohum üretimi devam etmektedir.

1.1.1.2. Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi

Projenin amacı, sürdürülebilir tarım teknikleri çerçevesinde, sulamadan yararlanamayan kırsal toplulukların mevcut sosyo-ekonomik durumlarının iyileştirilmesidir.

2008 yılında söz konusu proje kapsamında faaliyetlerde bulunmak üzere havza niteliğinde olan Diyarbakır ili Ergani ilçesine bağlı 6 köy (Yeşilköy, Yolköprü, Ortayazı, Yamaçlar, Otluca ve Pınarkaya), Adıyaman Samsat ilçesi (16 köy) ve Batman Merkeze bağlı Yeniköy, Balpınar, Oymataş köyleri belirlenmiştir.

Adıyaman Samsat ilçesi merkez dahil 16 köyde, Diyarbakır Ergani ilçesine bağlı 6 köyde ve Batman merkeze bağlı Yeniköy, Balpınar, Oymataş köylerinde mevcut durum analizleri ‘‘katılımcı kırsal kalkınma’’ yaklaşımı modeli ile belirlenmiş ve köylerde odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Odak grup görüşmeleri kadınlarla, gençlerle ve erkeklerle ayrı ayrı yapılmış ve farklı teknikler kullanılmıştır. Çalışma sonucu, önerilen proje bileşenleri ile rapor haline getirilmiştir.

Adıyaman Samsat İlçesi Havza Geliştirme Projesi: Adıyaman Samsat Kaymakamlığı ile GAP İdaresi arasında imzalanan protokol gereği aşağıdaki projeler 2008 yılı içerisinde uygulanmaya konmuştur.

Tablo 10: Adıyaman Samsat İlçesi Havza Geliştirme Projesi Kapsamında Uygulanacak Projeler

(YTL)

Projeler	GAP İdaresi Katkısı	Çiftçi Katkısı	Toplam
Sebze Yetiştiriciliği (İlkbahar) Projesi	10 206	6 804	17 010
Meyveciliği Geliştirme Projesi	132 720	56 880	189 600
Teknik Geziler ve Eğitim	9 882		9 882
Sertifikalı Tohumculuk Kullanımının Artırılması Projesi	10 584		10 584
Yem Bitkileri Geliştirme Projesi	10 080		10 080
Toplam	173 472	63 684	237 156

Diyarbakır Ergani İlçesi Havza Geliştirme Projesi: Diyarbakır Ergani İlçesi Havza Geliştirme Projesi kapsamında 2008 yılı içerisinde Ergani Kaymakamlığı ile GAP İdaresi arasında imzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde 200 büyükbaş hayvanı kapsayan ‘‘Büyükbaş Hayvancılığı Geliştirme Projesi’’ 200.000 YTL bütçe ile GAP İdaresi tarafından desteklenmiştir.

Diyarbakır Kulp Meyveciliği Geliştirme Projesi: Diyarbakır’ın Kulp ilçesinde meyveciliğin geliştirilmesi amacıyla 153 çiftçi ailesine, 915 da alanda meyve fidanı için, maliyetinin %70’i GAP İdaresi tarafından karşılanmak üzere destek verilmiştir.

Batman Havza Geliştirme Projesi: ‘‘Modern Sulama Sistemlerinin Geliştirilmesi Projesi’’ uygulamaya konulmuştur. Proje 200.000 YTL bütçe ile GAP İdaresi tarafından desteklenmiştir.

Şanlıurfa Siverek İlçesi Divan Köyü Sulama Projesi: Projenin uygulanacağı Divan köyünde doğal kaynağın kurumasıyla birlikte, daha önce doğal kaynaklarla sulanan dikili arazilerin sulanması ihtiyacı doğmuştur. Köyün yakınından geçen Fırat nehrinden su alınması suretiyle söz konusu arazilerin sulanması sağlanabilecektir. Bu projeden doğrudan 177 kişi (35 çiftçi ailesi) etkilenecektir.

Siirt Merkez - Aydınlar İlçesi Arıcılığı Geliştirme Projesi:

Siirt ili Aydınlar ilçesinde arıcılığın geliştirilmesi amacıyla, geleneksel yöntemlerle arıcılık yapan arıcıların boş kovan ihtiyacı karşılanmıştır.

Tablo 11: Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler

İl	İlçeler /Köy	Proje Adı	Çiftçi Sayısı	Alan (da)	Adet Fidan-Fide/Kovan	Cinsi
Adıyaman	Samsat	Sebze Yetiştiriciliği (Örtüaltı Hıyar)	100	55	112 500 fide	77 sera
		Meyveciliği Geliştirme (Badem, Kiraz, Armut, Zeytin)	63	1 073	73 500 fidan	
		Yem Bitkileri Üretimini Geliştirme	40	800		
		Teknik Gezi ve Eğitim	40			
Batman	Merkez	Damla Sulama	50	500		
		Yağmurlama Sulama	1	20		
Diyarbakır	Kulp	Badem Yetiştiriciliği	37	185		
		Elma Yetiştiriciliği	20	100		
		Antep Fıstığı Yetiştiriciliği	30	300		
		Bağ Yetiştiriciliği	24	120		
		Ceviz Yetiştiriciliği	42	210		
	Ergani	Süt Sığırcılığı	40			160
Siirt	Aydınlar	Arıcılığı Geliştirme (Arılı Kovan)	20		60 kovan	
	Merkez	Organik Arıcılık (Arılı Kovan)	20		600 kovan	
		Boş Kovan	200		5 878 kovan	
Şanlıurfa	Siverek/ Divan	Divan Köyü Tarım Arazileri Sulama	35	1 000		
Genel Toplam			762	4 363		

1.1.1.3. Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi

Proje, orman kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi, genişletilmesi, verimli ve sürekli olarak çok yönlü işletilmesi; baraj gölleri altında kalacak endemik bitkilerin şimdiden toplanarak belirli merkezlerde üretimlerinin sürdürülmesi; hayvancılık için büyük öneme sahip mer'aların korunması ve ıslah edilmesi; Atatürk Barajı'nı besleyen mikro havzaların ıslah edilerek sediment taşınmasının engellenmesi ve etrafında ağaçlandırma suretiyle bir koruma kuşağının yaratılmasını amaçlamaktadır.

1998-2008 yılları arasında toplam 1 212 000 adet muhtelif fidan dağıtımı yapılmıştır.

Şanlıurfa–Harran ovasında yaşayan insanlara ağaç sevgisini aşılıyarak, ağaçlandırılmış alanların artmasını sağlamak amacıyla “Her Öğrenci ve Öğretmenin Dikili Bir Ağacı Olsun” kampanyası adı altında proje hayata geçirilmiştir.

GAP İdaresi, Harran ve Akçakale Kaymakamlıkları'nın işbirliği ile Harran ve Akçakale ilçelerine bağlı 184 okulda 16 850 adet fidan dikimi gerçekleştirilmiştir.

1.1.1.4. GAP Bölgesi Sulama Sistemlerinin İşletme, Bakım ve Yönetimi Projesi

Projenin amacı GAP Bölgesi'nde hayata geçirilecek sulama projelerinin işletme-bakım ve yönetimi için uygun modelleri belirlemek ve Bölgeye uygun olanını seçmek, seçilen modeli uygulamak, model ile ilgili sonuçları izlemek, gerekli düzeltme ve önerilerde bulunarak yaygınlaştırmak ve bunları yaparken ihtiyaç duyulan teknik ve idari alt yapıyı geliştirmektir. Ayrıca sulama suyunun üretim değerlerini en üst düzeye çıkaran iletim, dağıtım, yönetim model ve yöntemlerini bulmak, bunları uygulayarak ve izleyerek değerlendirmeyi amaçlayan proje; GAP Bölgesi'nde sulamaya açılacak alanlardaki sulama şebekelerinin işletme-bakım ve yönetimini kapsamaktadır.

Şanlıurfa'da Atatürk Barajı ve Tatarhöyük Sulama Birliği alanları, Gaziantep'te Kayacık Barajı Sulama Birlik alanı, Diyarbakır'da Gözegöl Sulama Birlik alanı ile Batman'da Sol Sahil Sulama Birlik alanları, pilot alanlar olarak belirlenmiştir. Sulamaya yeni açılmış ve açılacak pilot sahalardaki çiftçileri, sulama birliği personeli ve yönetimini sulu tarıma hazırlamak üzere işletme, bakım, yönetim ve sulu tarım agronomisi gibi faaliyetler yürütülmüştür.

Harran Ovası'ndaki katma değer hesaplamaları için gerekli olan veri toplama çalışmaları yapılmıştır.

Sebzeciliği Geliştirme Faaliyetleri;

- 2007 ve daha önceki yıllarda oluşturulan demonstrasyonların kontrollerine devam edilmiş olup, zararlı ve sulama konularında çiftçilere destek sağlanmıştır.

Meyve Bahçesi Geliştirme Faaliyetleri;

- Geçmiş yıllarda kurulan meyvecilik demonstrasyonları kontrol edilmiş, çiftçilere sulama, gübreleme ve budama konularında bilgilendirme yapılmıştır.
- Bölgede meyvecilikle ilgili yatırım yapmakta olan ETAP Holdingle görüşmeler yapılarak çalışmalar konusunda bilgi alınmıştır. Söz konusu çalışma kapsamında

ortaklık amaçlı çiftçilerle firma arasında gerekli protokoller imzalanma aşamasına gelmiştir.

Sulama Sistemleri

81 çifti için 4235 da alanda; 3235 da yağmurlama, 145 da damla sulama, 855 da kapaklı karık sulama sistem demonstrasyonları için gerekli ekipmanların dağıtımı ve montajları yapılmıştır.

Batman Sol Sahil Sulaması: İnşaat çalışmaları devam etmektedir.

- Batman Tarım İl Müdürlüğü ile birlikte seranın iç donanım malzeme ihalesi yapılmıştır.
- Serada fide dikimleri gerçekleştirilmiştir.
- Ayrıca, bu sene için düşünülen projelere yönelik (çilek, alabalık, sera iç donanım, meyvecilik ve gülen yüzler projeleri) çalışmalar yapılmıştır. İlgili protokoller Batman Valiliğinin imzasına sunulmuştur.

Eğitim Çalışmaları

- GAP İdaresi tarafından Şanlıurfa ilinde uygulamaya yönelik bir Eğitim Merkezi kurulması için proje hazırlanarak SODES Programı'na sunulmuştur.
- Kocaköy ilçesinde demonstrasyon amaçlı sera kurulması kapsamında seracılık ve damlama sulama hakkında çiftçiler bilgilendirilmiştir.

1.1.1.5. GAP Bölgesi Hayvancılığını Geliştirme Projeleri (GAP Halkaları Modeli)

Projenin amacı; gelir düzeyi düşük olan ve geçimini koyunculukla sağlayan kırsal alan kesiminin gelirlerinin, küçükbaş hayvancılığın canlandırılması yoluyla artırılmasıdır. Böylece sulanan ve sulama dışı alanlarda yaşayan kırsal kesim nüfusu arasındaki gelir farklılıklarının azaltılmasına da önemli katkı sağlanmış olacaktır.

1998 yılında başlayan Proje, Valilikler ve Tarım İl Müdürlükleri ile işbirliği içinde yürütülmektedir.

Sulama dışı alanlardaki topraksız ve az topraklı çiftçilerin gelir düzeyinin yükseltilmesi amacıyla Şırnak (İkizce, Şenoba ve Taşdelen köyleri ve Beytüşşebap ilçesi) ve Mardin'den (Kayadere, Savur ilçesi Bengüsu Köyü, Kocasirt Köyü, Duygulu köyü, Yüceli) sonra Batman'da da (Tosunpınar köyü, Beşiri ilçesine bağlı iki köy) Sözleşmeli Hayvancılık Projesi uygulanmaya başlanmıştır.

Dağıtılan hayvanlar aynı bir dönüşüm programı ile geri alınmaktadır. Geri dönüşüm; ilk yıl ödemesiz, ikinci yıl 2 tane süttan kesilmiş dişi kuzu, üçüncü yıl 1 erkek kuzu ve süttan kesilmiş 2 dişi kuzu, dördüncü ve beşinci yıl süttan kesilmiş 3 dişi kuzu olarak sağlanmaktadır. Projenin devamlılığı için geri ödemeler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na yapılmaktadır.

Tablo 12: Sözleşmeli Koyunculuk Projesi Dağıtım Tablosu

İller	1998-2005 Toplam Dağıtım		2006 Dağıtım		2007 Dağıtım		Toplam	
	Hayvan Sayısı	Çiftçi Sayısı	Hayvan Sayısı	Çiftçi Sayısı	Hayvan Sayısı	Çiftçi Sayısı	Hayvan Sayısı	Çiftçi Sayısı
ŞIRNAK*	3 179	310	-	-	-	-	3 179	310
MARDİN	781	71	550	50	-	-	1 331	121
BATMAN	660	60	-	-	-	-	660	60
ŞIRNAK (Güçlükonak)	-	-	-	-	330	33	330	33
Toplam	4 620	441	550	50	330	33	5 500	524

* Proje, süresi tamamlandığından Şırnak Valiliğine devredilmiştir.

Tablo 13: Sözleşmeli Koyunculuk Projesi Geri Dönüşüm Tablosu

İller	Toplam (2000-2005)		Geri Dönüşüm 2006		Geri Dönüşüm 2007		Geri Dönüşüm 2008		Toplam	
	Hayvan Sayısı	Çiftçi Sayısı	Hay. Say.	Çiftçi Sayısı	Hay. Sayı.	Çiftçi Sayısı	Hay. Sayı.	Çiftçi Sayısı	Hay. Sayısı	Çiftçi Sayısı
ŞIRNAK*	3 377	276	-	-	-	-	-	-	3 377	276
MARDİN	607	53	187	17	110	11	110	10	1 014	91
BATMAN	33	3	163	15	147	14	-	-	343	32
Toplam:	4 017	332	350	32	257	25	110	10	4 477	375

* Proje, süresi tamamlandığından Şırnak Valiliğine devredilmiştir.

Tablo 14: Mevcut Durum Tablosu

Sözleşmeli Koyunculuk Mevcut Durum (Dağıtım+Geri Dönüşüm) Tablosu		
İller	Mevcut Durum	
	Hayvan Sayısı	Çiftçi Sayısı
ŞIRNAK*	6 556	586
MARDİN	2 135	224
BATMAN	856	78
ŞIRNAK (Güçlükonak)	110	33
Toplam	9 657	921

* Projenin süresi tamamlandığından Şırnak Valiliğine devredilmiştir.

Tablo 15: Çiftçi Erkek Kuzu Satış Tablosu

Çiftçi Erkek Kuzu Satış Tablosu	
İller	Satışlar (1998-2005)
Beytüşşebap	1 770
Mardin	967
Toplam	2 737

Not: Kayadere köyünde satılan kuzuların 62 başı erkek tokludur.

1.1.1.6. Merkez Köy ve Köye Dönüş Kırsal Kalkınma Projesi

Proje ile yeniden yerleşime açılması güvenlik ve ekonomi açısından sakıncalı görülen yerleşim birimlerinin hukuki varlığına son verilmesinin yanında; bölgede yürütülen Merkez Köy, Cazibe Merkezi, Örnek Köy, Köy-Kent gibi uygulamaların “Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi” ile birlikte ele alınarak, bölgede sağlıklı bir kırsal yerleşme düzeninin yaratılması amaçlanmaktadır. Proje kapsamında 4 ilde 5 merkez köyde faaliyet sürdürülmüştür.

Batman İli / Kozluk İlçesi

Taşlıdere Merkez Köyü ve Çevresi (Yanıkkaya, Danagözü, Yayalar, Ziyaret, Çevrecik Eskice ve Kaletepe köyleri)

Siirt İli / Pervari İlçesi

Ekindüzü Merkez Köyü ve Çevresi (Tuzcular, Yeniaydın, Taşdibek ve Çatköy köyleri)

Şırnak İli / Merkez İlçe (2008’de yeni merkez köy seçilmiştir)

Geçitboyu Merkez Köyü ve Çevresi (Araköy, Dağkonak, Yoğurtçular ve Gözlüce, Özveren)

Şırnak İli/Merkez İlçe

Yeniaslanbaşar Merkez Köyü ve Çevresi
(Kaymakamçeşme, Güneyçam, Güneyce, Başağaç)

Kilis ili/ Merkez İlçe

Gülbaba Merkez Köyü ve Çevresi
(Sapkanlı mezarası, Deliosman, Hisar, Gözkaya, Bulamaçlı, Çerçili ve Alanlı mezarası)

olarak belirlenmiştir.

Projenin 2007 kaynakları ile 2008 yılına taşan faaliyetleri ve 2008 proje önerileri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo 16: Merkez Köy ve Köye Dönüş Kırsal Kalkınma Projesi 2007 ve 2008 Yılları Projeleri (YTL)

İller	İlçe Adı	Köy/Mezra Adı	Sektörlere Göre Dağılımı	2007	2008
BATMAN	Kozluk	Taşlıdere Merkez Köyü ve Çevresi (Yanıkaya, Danagözü, Yayalar, Ziyaret, Çevrecik Eskice ve Kaletepe köyleri)	Bodur Kiraz Yetiştiriciliği Antepfıstığı Projesi Seracılık Projesi Arıcılığın Geliştirilmesi Projesi İçme suyu şebekesi, Çilek Yetiştiriciliği Kafes Balıkçılığı ve Sosyal Projeler	733 000	590 722
ŞİRT	Pervari	Ekindüzü Merkez Köyü ve Çevresi (Tuzcular, Yeniaydın, Taşdibek ve Çatköy köyleri)	Damla Sulama Projesi Meyveciliği Geliştirme Projesi Meyveciliği Geliştirme ve Sıvat Yapım Projesi Hayvancılığı Geliştirme Projesi Tuz Üreticiliğinin Geliştirme Projesi	698 288	661 480
ŞIRNAK	Merkez İlçe	Şırnak İli / Merkez Geçitboyu Merkez Köyü ve Çevresi (Araköy, Dağkonak, Yoğurtçular ve Gözlüce, Özveren) Yeniaslanbaşar Merkez Köyü ve Çevresi (Kaymakamçeşme, Güneyçam, Güneyce, Başağaç)	Arıcılığı Geliştirme Projesi Bağcılığı Geliştirme Projesi Küçükbaş Hayvancılığın Geliştirilmesi Meyveciliğin Geliştirilmesi Sosyal Projeler	376 945	523 899
KİLİS	Merkez İlçe	Gülbaba Merkez Köyü ve Çevresi (Sapkanlı mezarası, Deliosman, Hisar, Gözkaya, Bulamaçlı, Çerçili ve Alanlı mezarası)	Organik Zeytinciliğin Geliştirilmesi Arıcılığı Geliştirme Projesi Bağcılığı Geliştirme Projesi İçme Suyu Projesi Sosyal Projeler		527 869
TOPLAM				1 808 233	2 303 970

1.1.1.7. GAP Bölgesel Kalkınma Programı - Kırsal Kalkınma Projesi (KKP)

2004-2007 yılları arasında uygulanan GAP Bölgesel Kalkınma Programı'nın üç bileşeninden biri Kırsal Kalkınma Projesi'dir. Proje kapsamında seçilerek desteklenen 84 alt projenin faaliyetleri 3 Aralık 2007 tarihinde sona ermiş olup izleme-değerlendirme çalışmalarına devam edilmiştir.

1.1.1.8. Diğer Faaliyetler

Tarım Envanteri: GAP İlleri Tarım İl Müdürlüklerinden her yıl tarımsal yapı ve üretime ilişkin bilgiler ortak formatta derlenmekte ve bölge değerleri hesaplanmaktadır.

Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi tarafından Şanlıurfa ilinde bir **teknopark** kurma faaliyetlerine destek verilmektedir.

GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünce düzenlenen **GAP Organik Tarım Kongresine** destek verilmektedir.

Yüceli Bölgesi Entegre Kırsal Kalkınma Programı

Mardin ili Kızıltepe ilçesinin kısıtlı sulanabilir tarım alanı bulunan Yüceli bölgesinde (12 köy), kırsal yoksulların gelirini, yaşam standardını artırmak ve geçimini iyileştirmek amacıyla Yüceli Bölgesi Entegre Kırsal Kalkınma Programı yürütülmektedir.

2008 yılında GAP İdaresi'nin % 70, çiftçi ve Kızıltepe Kaymakamlığı'nın % 30 katkıları ile 4 köyde 3.5 dönüm alanda sera kurulumu gerçekleştirilmiştir. Yine GAP İdaresi'nin % 60, çiftçilerin ise % 40 katkısıyla ilk yıla mahsus domates ve salatalık fidesi verilmiştir.

Meyveciliği Geliştirme

Kilis Valiliği ve GAP İdaresi arasında imzalanan iş birliği protokolü kapsamında yürütülen "Meyveciliği Geliştirme Projesi" ile Kilis İl Tarım Müdürlüğü meyvecilik ve tarla tarımı demonstrasyon alanlarında (yaklaşık 200 dekar) damla ve yağmurlama sulama sistemleri kurulmuştur.

GAP Tarım Kampı Lider Çiftçi Yetiştirme Projesi

GAP Bölgesi'nin sahip olduğu tarımsal üretim potansiyelini tümü ile sürdürülebilir olarak kullanacak tarım liderleri yetiştirmek amacıyla 2002 yılından beri uygulanmaktadır. 11-15 yaş grubundaki çocukların yaz tatili döneminde 12 günlük devreler halinde düzenlenen tarım kamplarında eğitilmeleri ve bu eğitim sonucunda kazanılan becerilerin izlenmesi ve geliştirilmesi ile gelecekteki tarım liderlerinin yetiştirilmesini amaçlayan proje GAP İdaresi ve Katılımcı Sulama Yönetimi Geliştirme ve Güçlendirme Derneği (SUDER) tarafından ortaklaşa yürütülmektedir.

Proje kapsamında, bilgisayar, İngilizce, yüzme kursu, sosyal etkinlikler (tiyatro, müzik, dans, halk oyunları), tarım dersleri ve uygulamalı faaliyetler (tarla, yem ve bahçe bitkilerinin tanıtımı, fidan dikimi vb.) gerçekleştirilmektedir.

2008 yılında yedincisi gerçekleştirilen Tarım Kampı; Temmuz ve Ağustos aylarında Şanlıurfa Tarımsal Enerji ve Mekanizasyon Araştırma ve Eğitim Vakfı (TEMAV) yerleşkesinde yapılmış olup, faaliyetlerinden toplam 160 çocuk yararlanmıştır.

1.1.2. Özel Sektör ve Girişimcilik Koordinatörlüğü

1.1.2.1. Yürütülen Faaliyetler

Bölge'deki yatırım potansiyelinin yerli ve yabancı yatırımcılara anlatılması, ortak yatırım imkanlarının araştırılması, ulusal ve uluslararası düzeyde karşılıklı ekonomik ve ticari ilişkilerin kurulabilmesi ve geliştirilmesi amacıyla çalışmalarda bulunmaktadır. Bu çerçevede düzenlenen toplantılar ve gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şunlardır:

- Ortak girişim olarak Avrupa Komisyonuna “Kuzey Kıbrıs Bitki Üretimi ve Sulama Teknik Yardım” projesi hazırlanarak 18 Ocak 2008 tarihinde başvurulmuştur.
- 25 Ocak 2008 tarihinde GAP Kalkınma Platformu Yürütme Kurulu 4. Toplantısı Adıyaman’da gerçekleştirilmiştir.
- 16 Şubat 2008 tarihinde GAP Kalkınma Platformu’nun bazı üyelerinin de katılımı ile Bolu’da Bölgeye özel teşvik konusunda toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 19 Şubat 2008 tarihinde GAP İdaresi Başkanlığı’nda Hollanda Büyükelçiliği ve Hollandalı Ecorys firması ile Türk Hollanda İşbirliği Su Platformu konusunda görüşme yapılmıştır.
- 27 Şubat 2008 tarihinde GAP İdaresi Başkanlığı’nda GAP Kalkınma Platformu Yürütme Kurulu 5. Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 26 Mart 2008 tarihinde “Kırsal Kalkınma” konusunda Hüsnü Özyeğin Vakfı temsilcileriyle toplantı yapılmıştır.
- 3 Nisan 2008 tarihinde Gaziantep’te GAP İdaresi’nin organizasyonu ile Kamu Kurumlarının ve Üniversitelerin temsilcilerine TÜBİTAK yetkilisince “TÜBİTAK KAMAK Projesi” hakkında bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.
- 7–8 Nisan 2008 tarihinde Bölgede Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının yaptığı GAP ziyaretine katılım sağlanmış ve Gaziantep Ticaret Odası’nda “GAP’ta Yatırım Fırsatları” konulu bir sunum yapılmıştır.
- 15 Nisan 2008 tarihinde GAP İdaresi’nde İspanyol İşverenler Konfederasyonu (CEOE) Uluslararası İlişkiler Direktörü Oscar Bocos, İspanya Büyükelçiliği Ticaret Müşaviri Juan Martinez Moreno ve TUSİAD temsilcisi Tamer Şen katılımıyla yapılan toplantıda, İspanya’nın Türkiye için hazırladığı 2007–2009 programı görüşülmüş GAP ve GAP Bölgesi’nde yatırım olanakları, sektörel imkânlar, yatırımcılara sağlanan kolaylıklar konularında bilgilendirme yapılmıştır.
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanlığı ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’ndan uzmanların katılımlarıyla "Sulama Projeleri" özelinde özelleştirme ve kamu-özel ortaklıkları konusunda faaliyet gösteren danışmanlık firmalarından TASC tarafından 21 Mayıs 2008 tarihinde GAP İdaresi’nde bir sunuş ve bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 9 Haziran 2008 tarihinde Kanada’lı McCain firması Başkan Yardımcısı Pierre G. Chamas GAP İdaresi’ni ziyaret etmiştir. Dünyanın en büyük işlenmiş patates üreticisi olan firma temsilcileri ile bölgede yapılabilecek işbirlikleri görüşülmüştür.
- Amerikan Dış Ticaret Müsteşarı’na Başkanlık Makamında GAP Eylem Planı’nın tanıtıldığı bir toplantı düzenlenmiştir.
- Bahreyn Tamer Yatırım Grubu’na GAP Bölgesi’ndeki yatırım fırsatları konusunda bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Heyet yapılan çalışmalarını yerinde görmek ve çeşitli incelemelerde bulunmak amacıyla 15-16 Temmuz 2008 tarihleri arasında Diyarbakır ve Şanlıurfa’yı ziyaret etmiştir.

- Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı yetkilileri ile Ceylanpınar Devlet Üretim Çiftliği konusunda görüşme yapılmıştır.
- ABGS’de 7 Temmuz 2008 tarihinde Kopenhag kriterlerine yönelik Türk-AB Siyasi kriterleri kapsamında iki tarafın yetkililerin katıldığı toplantıda GAP Eylem Planı hakkında bilgi verilmiştir.
- 21 Ekim 2008 tarihinde Suudi Arabistan Sanayi ve Ticaret Bakan Yardımcısı, yanında bir gurup Suudi Arabistanlı işadamları ile GAP İdaresi’ni ziyarette bulunmuşlardır. Ziyaretçilere bir brifing verilmiştir.
- Karadeniz ve Hazar Denizi Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonları Uluslararası Birliği UBCCE’nin II. İş Forumu, 21–22 Ekim 2008 tarihleri arasında Şanlıurfa’da GAP İdaresi’nin katkıları ile gerçekleştirilmiştir. Foruma, Karadeniz ve Hazar İş Dünyası temsilcileri ve Türkiye’nin yatırım olanakları ile ilgilenen uluslararası kuruluşlar katılmıştır.
- Nil Havzası ülkeleri olan Burundi, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Mısır, Etiyopya, Kenya, Ruanda, Sudan, Tanzania ve Uganda Su İşleri Bakanları Konseyi tarafından Nil Nehrine kıyıdaş ülkelerin temsilcilerinden oluşan 22 kişilik Nil Havzası Girişimi (The Nile Basin Initiative-NBI) Heyeti 6–11 Ekim 2008 tarihleri arasında Türkiye’de bulunmuşlardır. Ziyaretleri kapsamında heyet 7 Ekim 2008 tarihinde bir brifing almış 8–9 Ekim tarihlerinde de Şanlıurfa’yı ziyaret etmişlerdir.
- 26 Kasım 2008 tarihinde Dış Ticaret Müsteşarlığında Maliye Bakanı ve Suudi Arabistan Ulaştırma Bakanı’nın eşbaşkanlıklarında yapılan Türkiye-Suudi Arabistan KEK IX. Dönem Toplantısı imza töreninde Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırım imkanları hakkında sunuş yapılmıştır.
- Dış Ticaret Müsteşarlığı’nın (DTM) yararlanıcısı olduğu ve Avrupa Komisyonu tarafından finanse edilen Türkiye’de Kümelenme Politikasının Geliştirilmesi (KPG) Projesi kapsamında, İstanbul’da 3–4 Aralık 2008 tarihleri arasında “Üçüncü Uluslararası Kümelenme Konferansı”na katılım sağlanmıştır.

1.1.2.2. GAP Bölgesel Kalkınma Programı - Küçük ve Orta Ölçekli Girişimcileri Destekleme Projesi (GAP-GİDEM)

2004-2007 yılları arasında uygulanan GAP Bölgesel Kalkınma Programı’nın üç bileşeninden biri Küçük ve Orta Ölçekli Girişimcileri Destekleme Projesi’dir. (GAP-GİDEM)

Proje Kasım 2007’de proje finansmanının sona ermesiyle beraber son bulmuştur. Proje’nin kapanış raporu Ocak 2008’de Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu’na teslim edilmiş olup, proje kapatma işlemleri yine aynı dönemde yapılmıştır. Proje’nin sona ermesiyle beraber proje kapsamında ön çalışmalarına başlatılan Güneydoğu Anadolu Bölgesi için Rekabet Gündemi çalışmasının devamı olarak, GAP Rekabet Gündemi Kısa Vadeli Eylem Planı, proje dokümanı haline getirilmiştir. GAP İdaresi ve UNDP arasında yürütülen müzakereler neticesinde proje dokümanına son hali verilmiştir. Dışişleri Bakanlığı tarafından da onaylanan “Kısa Vadeli Eylem Planı” 1 Temmuz 2008 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır.

1.1.2.2.1. Güneydoğu Anadolu Bölgesi İçin Rekabet Gündemi

GAP-GİDEM Projesi'nin nihai çıktılarından biri olan GAP Bölgesi İçin Rekabet Gündemi Raporu, ulusal ve uluslararası uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından GAP İdaresi Başkanlığı, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Türkiye Ofisi ve GAP-GİDEM Proje Ekibinin işbirliği ile hazırlanmıştır. Rekabet Gündemi Bölge ekonomisinin dönüşümü için bir çerçeve oluşturulmasına yönelik bir girişim olarak tasarlanmıştır.

Rekabet Gündemi Araştırması, GAP Bölgesi'nin rekabet gücünü artıracak 2 temel, 3 alt strateji olmak üzere 5 strateji ve sektörler belirlemiştir.

Stratejiler

- Sürdürülebilir üretim
- Girişimciliği Geliştirme
- Uluslararasılaşma
- Uygulamalı Teknoloji Merkezleri
- Kümelenme ve Ağ Oluşturma

Sektörler

- Yenilenebilir Enerji
- Turizm
- Organik Tarım-Organik Tekstil- Organik Giysi

Güneydoğu Anadolu Bölgesi için Rekabet Gündemi Projesi/Kısa Vadeli Eylem Planı aşağıda belirtilen faaliyetleri kapsamaktadır.

Eylem 1: Rekabet Konseyi'nin Kurumsallaşmasının Sağlanması

Rekabet Gündemi kapsamında, hayata geçirilecek olan girişimleri ve Gündem'in uygulanmasını denetlemek üzere GAP Kalkınma Platformu'nun GAP Rekabet Konseyi olarak kurumsallaşması öngörülmektedir.

Eylem 2: Yenilenebilir Enerji alanında Pilot Yatırım

Bölge'de yenilenebilir enerji alanında pilot bir yatırımın ulusal ve uluslararası bir konsorsiyum tarafından gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Rekabet Gündemi, Kopenhag'da gerçekleştirilen küresel bir konferansta, birçok önde gelen, alanında lider işadama ve akademisyene tanıtılmıştır. Bu konferansı takiben, potansiyel yatırımcılarla çeşitli toplantılar gerçekleştirilmiştir. Yenilenebilir enerji alanında yenilikçi ve daha verimli çözümler getiren, Amerikan kökenli mühendislik araştırma ve geliştirme firması PAX Scientific, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yenilenebilir enerji alanındaki bir pilot yatırıma oldukça fazla ilgi göstermiştir.

Eylem 3: Organik Tekstil ve Konfeksiyon alanında Pilot Yatırım

Organik tekstil ve hazır giyim alanında faaliyet gösteren uluslararası firmalarla yapılan görüşmelerde dört büyük ölçekli uluslararası şirket, işbirliğinde bulunmaya niyetli olduklarını göstermişlerdir. (Levi's, Patagonia, Hennes & Mauritz (H&M) ve GAP Inc.)

Eylem 4: Yenilenebilir Enerji Araştırmaları Konusunda Uluslararası Ağlara Erişim

18-19 Haziran'da Kopenhag'da İklim Konseyi tarafından gerçekleştirilen uluslararası bir konferansa katılmıştır. İklim ve Enerji Alanında Yenilikçilik konusunda, Kopenhag İklim Konseyi ve Toplum Yararına Biliřim Teknolojileri Merkezi (CITRIS) dñnyanın önde gelen bilim adamlarını, sanayi alanında ve hükümette liderlerini, başarılı bir şekilde düşük karbon ekonomisine geçişi sağlamadaki araştırma ve teknoloji geliştirme yöntemlerinin belirlenmesi amacıyla bir araya getirmiştir.

Doktora düzeyindeki öğrencilerden oluşan bir çalışma grubundan Bölge üniversitelerinden şanlıurfa Harran Üniversitesi'nde yenilenebilir enerji alanında çalışma yapmak üzere taahhüt alınmıştır.

Ayrıca üç uluslararası önde gelen araştırma enstitüsü/merkezi belirlenmiş (Lawrence Labs UC Berkeley (Steve Chu başkanlığında), Danish Wind Energy Research Centre (PAX Scientific dâhil), Energy Lab MIT (Massachusetts Institute of Technology)) ve bu enstitülerle temasa geçilmiştir.

Bu eylem kapsamında işbirliği yapılması planlanan diğer şirketler ise Google.org ve Moore Foundation'dır.

Eylem 5: Planlama ve Mevcut Durum Tespiti

GAP Eylem Planı kapsamında GAP İdaresi'nin sorumluluğunda olan alanlarda aşağıdaki tabloda yer alan dört detaylı proje teklifi ve bileşenleri geliştirilmiştir.

Tablo 17: Güneydoğu Anadolu Bölgesi İçin Rekabet Gündemi Kapsamında Teklif Edilen Projeler

Proje	Bileşenler
GAP Rekabet Konseyi'nin Kurumsallaşması Projesi	Kurumsallaşma Girişimci Destekleme Merkezleri Uluslararası Markalaşma Girişimi
Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Üretimi ve Kullanılması Projesi	Uluslararası Ağlara Erişim Yenilenebilir Enerji Araştırma ve Eğitim Merkezi Analiz, Tespit ve Strateji Geliştirme Stratejinin Uygulanması Pilot Yatırım ve Uygulamalar
Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi	Kümelenme alışması Pilot Uygulamalar ve Demonstrasyon alışmaları Markalaşma, Görünürlük ve Tanıtım Eğitim, Danışmanlık ve Bilgilendirme
Bölgesel Kalkınma Kapsamında Özel Nitelikli Proje Havuzu	Turizm (analiz ve fizibiliteler) Organik Tarım (analiz ve fizibiliteler) Organik Tekstil ve Hazır Giyim (analiz ve fizibiliteler) Yenilenebilir Enerji (analiz ve fizibiliteler) İş Aracılığı Faaliyetleri

1.2. İNSANİ VE SOSYAL GELİŞME GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.2.1. Sosyal Projeler Koordinatörlüğü'nün Proje ve Faaliyetleri

1.2.1.1. Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM)

Projenin amacı; kadınların sorunlarının farkına varmalarına, tanımlamalarına ve çözümü için inisiyatif kullanabilmelerine fırsat yaratmak; kadınların kamusal alana daha fazla katılımlarını ve kamusal hizmetlerden daha fazla yararlanmalarını sağlamak; kadın istihdamını ve kadın girişimciliğini artırmak; kadını güçlendirerek fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak/cinsiyet dengeli kalkınma sürecini başlatmak ve bu yolla yerel koşullara uygun, katılımcı toplum kalkınması temelli tekrarlanabilir model/modeller geliştirmektir.

ÇATOM'larda; i) okuma-yazma, okul öncesi eğitim, anne eğitimi, bilgisayar, beslenme, ev ekonomisi alanlarında eğitim programları, ii) sağlık eğitimi, kısmi ve gezici poliklinik hizmetleri gibi sağlık programları, iii) el sanatları, trikotaj, tekstil, kuaför, keçe işlemeciliği, yöresel bebek, gümüş işlemeciliği gibi konularda beceri geliştirici programlar, gelir getirici atölyeler ve kadın girişimciliğini destekleyici programlar, iv) sosyal yaşama katılımı destekleyen ve kadın bilincini oluşturmayı hedefleyen sosyal ve kültürel programlar, v) hedef grupların sosyal destek hizmetlerine (burs, yeşil kart, aynı yardım, resmi nikah vb.) ulaşmasını kolaylaştırıcı sosyal destek programları düzenlenmektedir.

Her yıl çoğunluğu genç kız ve kadın olmak üzere ortalama 10 binden fazla kişi ÇATOM programlarına katılmakta; 50-60 bin kişi ÇATOM'lar aracılığıyla düzenlenen etkinlik ve hizmetlerden yararlanmaktadır.

Kasım 1995 yılından itibaren oluşturulan ÇATOM'lar aracılığı ile 2008 yılı sonuna kadar yaklaşık 140 bin kişiye ulaşılmıştır. Bu sayı ÇATOM programlarına katılanları ve sağlık hizmetlerinden yararlananları içermekte olup mahalle/köy düzeyinde yapılan yaygın çalışmalar toplama dahil edilmemiştir.

Tablo 18: 2008 Yılı Sonu İtibariyle Bölge'deki ÇATOM'lar

İller	Kuruluş Yeri	Adet
Adıyaman	Fatih mahallesi	1
Batman	Petrolkent, Yavuzselim, Yeşiltepe mahalleleri	3
Diyarbakır	Kayabağlar-Huzurevleri, 5 Nisan ve Fatihpaşa mahalleleri ve Silvan ilçesi	4
Gaziantep	Oğuzeli ilçesi Yeşildere beldesi,	1
Kilis	İslambey ve Ekrem Çetin mahalleleri	2
Mardin	Meydanbaşı, Evren ve Latifiye mahalleleri, Dargeçit, Kızıltepe, Midyat, Nusaybin ve Ömerli ilçeleri ile Dargeçit-Kılavuz beldesi	9
Siirt	Merkez, Kurtalan ve Şirvan ilçeleri, Kurtalan-Kayabağlar	4
Şanlıurfa	Bağlarbaşı Mahallesi, Parmaksızlar Konutu, Bozova, Siverek ve Viranşehir ilçeleri	5
Şırnak	Merkez, Cizre, Beytüşşebap, İdil ve Uludere ilçeleri	5
Toplam		34

Bölgedeki 9 ildeki ÇATOM'larda 2008 yılı içinde gerçekleştirilen önemli faaliyetler şunlardır;

- Kadınlara kendi işlerine kurmaları için inkübatörlük ve bireysel danışmanlık desteği verilmekte ve kendi işlerini kuranların mikrofinansman almalarına yardımcı

olunmaktadır. 2008 yılında 10 katılımcı tarafından 2'si kuaför dükkanı 1'i dikim ve piko evi, 1 tuhafiye dükkanı, 1 çocuk bakım evi, 1 kırtasiye dükkanı, 1 takı atölyesi olmak üzere 7 işyeri açılmıştır.

- ÇATOM'larda düzenlenen gelir getirici/meslek kazandırıcı programlara her yıl ortalama 3000'in üzerinde genç kız/kadın katılmakta; ÇATOM'larda üretilen ürünler sipariş üzerine, sergi, kermes, fuar vb. yollarla satışa sunulmaktadır. ÇATOM'larda ürün satışı yoluyla 2008 yılında 1 551 katılımcı tarafından 224 823 YTL gelir elde edilmiştir.
- 2008 yılında 21 ÇATOM'da 402 katılımcı dikiş atölyesi, tekstil atölyesi, çeyiz evi, kuaförlük, YİBO'lar, trikotaj atölyesi, çocuk bakıcılığı, valilik, belediye, halk eğitim merkezleri, avukatlık bürosu, doktor muayenehanesi, turizm şirketi, usta öğreticilik, ana okulu, kız meslek lisesi, sekreterlik, tezgahçılık, tıp merkezi, mağaza, lokanta, market, telefon bayii vb. alanlarda iş bularak çalışmaya başlamıştır.
- Mülki idareler ve belediyelerle işbirliği içinde kadın ürünleri satışı için hanımeli pazarları açılmış ve bu pazarlarda kadınlar tarafından satış yapılmıştır. Fuar, sergi ve kermesler yolu ile de ürün satışı yapılmıştır.
- 23-24 Mayıs 2008 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen “**Katılımcı Yerel Kalkınmada İyi Örnekler Konferansı**” kapsamında ‘Kadın’ alanında en iyi örnek olarak ÇATOM Projesi” seçilmiş ve Sabancı Vakfı ödülünü almaya hak kazanmıştır.

1.2.1.1.1. GAP-ÇATOM Burs Projesi

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yaşayan yoksul ve başarılı kız öğrencilerin burs desteği almasına aracılık ederek,

- Eğitimde cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına katkı yapmak,
- Kızları eğitim sürecine dahil etmek ve bu süreç içinde mümkün olduğunca kalabilmelerini sağlamak,
- Okur-yazar kadın oranının yükseltilmesine katkı yapmak,
- Kadınların yaşam düzeyinin iyileşmesine katkıda bulunmak amacıyla GAP Bölgesi'ndeki 9 il ve bu illere bağlı ilçelerde faaliyet gösteren ÇATOM'ların bulunduğu yerleşim alanlarında **GAP-ÇATOM Burs Projesi yürütülmektedir.**

2008-2009 Burs Miktarları ilköğretim öğrencileri için 65 YTL, lise öğrencileri için 85 YTL, üniversite öğrencileri için 130 YTL olarak belirlenmiştir.

Tablo 19: Proje Kapsamında Burs Alan Öğrenci Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Öğrenci Sayıları				Toplam
	İlköğretim	Lise	Üniversite	Diğer	
2001-2002	133	17	-	-	150
2002-2003	207	48	15	-	270
2003-2004	443	82	27	8	560
2004-2005	533	100	27	21	681
2005-2006	543	135	38	20	736
2006-2007	609	150	48	14	821
2007-2008	632	155	63	55	905

2008 yılında burs projesi kapsamında projeye parasal destek sağlayacak (piyano resitali gibi) çeşitli faaliyetler ve tanıtım çalışmaları yürütülmüştür. Yurt içinde ve yurt dışında yaşayan ve projeye destek veren sponsorlar tarafından okullara para ve aynı yardımlarda da bulunmaktadır.

1.2.1.2. GAP Bölgesi'nde Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi

“GAP Bölgesinde Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi” GAP İdaresi, T.C. Dışişleri Bakanlığı ve UNDP tarafından 25 Mart 2008 tarihinde imzalanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Proje, yenilikçi üretim-pazarlama ile ilgili stratejiler yoluyla Güneydoğu Anadolu'da kadınların sosyal ve ekonomik yaşamını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Proje ile kadınların işgücü piyasasına katılımı, ürünlerin markalaştırılması ve yeni pazarlama fırsatlarının yaratılması hedeflenmektedir.

Proje GAP Bölgesi'ni kapsayan 9 ilde uygulanmakta olup, mali desteği, İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (Sida) tarafından sağlanmaktadır.

Uygulama stratejisinin dayanak noktası, kadınların gelir elde etmek amacıyla ortaklık yapmaları ve ağ oluşturma kapasitesi kazanmaları hedefiyle kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve kadının güçlendirilmesidir. Finansal desteğin, kadınlar tarafından yönetilen atölyelerin ulusal ve yerel pazarlara ürün üretebilmeleri için malzeme ve küçük makine sağlanması şeklinde verilmesi planlanmıştır. Verilen teknik destekle ise bu ürünlerin pazarlanabilirliğini artırmak için geliştirilecek tasarım unsurlarına odaklanması ve pazar bağlantıları sağlanması hedeflenmektedir.

Proje kapsamında bölge kadınlarının üretmiş oldukları ürünlerin pazar bağlantılarının kurulması ve kadınlara birçok alanda eğitim programlarının verilmesi hedeflenmiştir. Bölgede ÇATOM'lar ve kadın alanında faaliyet gösteren diğer tüm sivil toplum kuruluşlarıyla (MOKİD, Batman Kadının Toplumsal Gelişim Derneği, S.S. Çok Amaçlı Kadın Mardin İşletme Kooperatifi, S.S. Besnili Aktif Kadınlar Yardımlaşma Dayanışma İşletme Kooperatifi, Gaziantep Üniversiteli Kadınlar Kooperatifi vb.) çalışılmaktadır.

Projenin uygulamasında atılan adımlar, özellikle mevcut atölyelerin güçlendirilmesi ve yenilerinin açılması yoluyla profesyonel üretim tesislerinin oluşturulmasını içermektedir. Üretim tesisleri, güçlü pazarlama ve satış ağları aracılığıyla piyasalara sürülecek profesyonel ürünlerin imalatı konusunda tasarım desteği ile güçlendirilmektedir. Sağlanacak ekonomik kalkınmanın anlaşılması ve bunun sürdürülebilir kılınması için beklenen sosyo-ekonomik dönüşümün benimsenmesi ve nihayet gerçekleştirilmesi için sürekli eğitim ve öğretim desteği olacaktır.

Proje kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar şunlardır:

Kadınların işgücüne katılımının artırılması ve yoksulluğun azaltılması amacıyla kadınların İŞKUR meslek kazandırma eğitimlerinden faydalanması konusunda Diyarbakır Valiliği ile görüşmeler yapılmış ve protokol aşamasına gelinmiştir. Taslak protokole göre üretimde gerekli olan malzemelerin ve kurulacak atölyenin kirasının 6 ay boyunca Diyarbakır Valiliği tarafından karşılanması öngörülmüştür.

Piyasa ile bağlantıların artırılması sonucunda kadınların üretim kapasitelerinin artırılmasına destek verilmiştir.

Tasarım Atölyeleri

Tasarım ve ürün geliştirme alanında öğrenme ve üretim sürecinin takibi amacıyla atölyelerde düzenli aralıklarla çalışma yapabilmek için 5 bölge ziyareti düzenlenmiş ve bu çalışmalara toplam 143 kadın katılmıştır. Atölye çalışmaları boyunca, tasarımcının bağlantı kurduğu Dione firması projeye destek amaçlı olarak 20 kolden fazla parça kumaşı atölyelere göndermiştir.

Katma değeri yüksek ürün üretimine dair gerçekleştirilen saha ve atölye çalışmaları şunlardır:

- Diyarbakır Hediyelik Eşya ve Ev Tekstili Atölyesi
- Diyarbakır Oyuncak Bebek Atölyesi
- Mardin Takı Atölyesi
- Nusaybin Hediyelik Eşya ve Ev Tekstili Atölyesi
- Siirt Hediyelik Eşya Atölyesi
- Batman Aksesuar Atölyesi
- Batman Baskı T-shirt Atölyesi
- Şanlıurfa Hediyelik Eşya Atölyesi (Keçe)
- Mardin Bıttım Sabunu Atölyesi

Altyapı Oluşturmaya Yönelik Şirket ve Kooperatifler

Siirt'te catering alanında faaliyet göstermek üzere eski projede açılan yer için kurumsal altyapı oluşturulması amacıyla Aralık 2008'de "Yağmur AŞ." kurulmuştur. Firma catering faaliyeti yanında başka alanlarda da faaliyet göstermeyi planlamaktadır.

Batman Cafe Airport'a kurumsal altyapı oluşturmak için başlatılan "Yeşeren Düşler Ltd. Şirketi"nin kurulum çalışmaları sonuçlandırılmak üzeredir.

Satış ve Pazarlama

Bu amaçla doğrudan pazarlama yöntemiyle kuru gıda ve çanta satışları gerçekleştirilmiştir. Besni Yufka ve Unlu Mamuller Atölyesi ile Batman Cafe Airport'ta yapılan satışlardan başka Ramazan Fuarı ve Diyarbakır Hediyelik Eşya Fuarı gibi fuar ve sergilerde satışlar yapılmıştır.

Doğrudan pazarlama, kafeterya ve restoran satışları ve fuar ve sergi satışları yoluyla elde edilen toplam gelir 12 434.50 YTL'dir. Bunların yanı sıra, UNDP-GAP İdaresi ortaklığında yürütülen bir önceki projede kurulumuna destek olunan Batman Airport Cafe Haziran-Aralık ayı döneminde toplam 23 936 YTL, Besni Yufka ve Unlu Mamuller Atölyesi ise yine Haziran-Aralık döneminde toplam 5 700 YTL'lik satış gerçekleştirmiştir.

Eğiticilerin Eğitimi

Ürün kalitesinin artırılması, tasarım planlaması, pazarlama iletişimi, eğiticilerin el becerilerinin güçlendirilmesi ve Mardin ve Adıyaman/Besni'deki mevcut mutfakların hizmet kalitesinin yükseltilmesi (servis, yemek, kalite, hijyen vs.) konularında eğitimler verilmiştir. Toplamda 155 kadına verilen eğitimler, yer, tarih ve katılımcı sayısı ile aşağıdaki gibidir:

- Kilis - 16-17 Ekim 2008 / 47 kadın
- Adıyaman - 14 Ekim 2008 / 19 kadın
- Adıyaman/Besni - 15 Ekim 2008 / 11 kadın
- Batman - 19 Ekim 2008 / 27 kadın
- Siirt - 20 Ekim 2008 / 6 kadın
- Şırnak/Cizre - 21 Ekim 2008 / 18 kadın
- Mardin/Nusaybin - 22 Ekim 2008 / 27 kadın

Genel İletişim Eğitimi

Toplam 110 kadına eğitim verilmiştir.

- Kilis - 25 Kasım 2008 / 64 kadın
- Adıyaman - 26 Kasım 2008 / 30 kadın
- Gaziantep - 24 Kasım 2008 /16 kadın

İletişim ve Etkinlik Eğitimi

Toplam 87 kadına eğitim verilmiştir.

- Batman - 19 Ekim 2008 / 40 kadın
- Siirt - 20 Ekim 2008 / 20 kadın
- Şırnak/Cizre - 21 Ekim 2008/27 kadın

Proje kapsamında düzenlenen eğitimlerden toplam 399 kadın yararlanmıştır.

9 İl'e 9 Modacı

Proje kapsamında imzalanan protokol çerçevesinde moda tasarımcıları tarafından saha ziyaretleri gerçekleştirilmiş olan "9 İl'e 9 Modacı" alt projesi, yeni projeye kaldığı yerden devam etmektedir.

Bu bileşen ile, bölgedeki dokuz şehir ile dokuz tanınmış moda tasarımcısı arasında bir bağlantı oluşturulacaktır. Moda Tasarımcıları Derneği üyesi olan tasarımcılar, bölgedeki kadınlarla yakın işbirliği içinde çalışacak ve büyük mağazalarda satılacak ürünleri hazırlayacaklardır. Ayrıca, kültürel mirasın görünür kılınması sayesinde proje, yerel kültürel zenginlikler, çeşitlilik ve kadınların üretkenliğine dayalı olarak bölgenin daha olumlu bir şekilde algılanmasına yardımcı olacaktır.

Yeni projede yer alacak modacılarla birebir görüşmeler yapılmış, optimum sonuçlara ulaşmak için hangi stratejilerin izlenmesi gerektiği konusunda fikir alışverişinde bulunulmuştur. Proje kapsamında ilk numuneler üretilmiş olup pazar bağlantılarının kurulması ile ilgili çalışmalar başlamıştır. Öte yandan bu proje sonucunda üretilen ve üretilecek olan ürünlerle ilgili olarak markalaşma alanında çalışılmaktadır.

1.2.1.3. Türkiye'nin Az Gelişmiş Bölgelerinde Kadınların ve Kadın Sivil Toplum Kuruluşlarının Güçlendirilmesi Projesi

IPA 2007 Programı Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Bileşeni kapsamında GAP İdaresi tarafından sunulan "Türkiye'nin Az Gelişmiş Bölgelerinde Kadınların ve Kadın Sivil Toplum Kuruluşlarının Güçlendirilmesi Projesi" kabul edilmiştir.

Proje ile az gelişmiş üç bölgede (GAP Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Karadeniz Bölgesi) kadın sivil toplum örgütlerinin kapasitesini geliştirerek ve farkındalık yaratarak kamu hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması ve artırılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, proje dahilindeki iller, ulusal düzeyde yapılan illerin sosyo-ekonomik ve diğer kriterlere göre gelişmişlik düzeyini belirleyen NUTS 2 düzey çalışmasına göre esas alınmaktadır.

Tablo 20: Proje Dahilindeki İller

Düzye 2 Bölgesi	Öncelikli İl Merkezleri	İl Sayısı	Büyüme Merkezleri
DOĞU ANADOLU BÖLGESİ			
TRA1	Bayburt, Erzincan, Erzurum	3	Erzurum
TRA2	Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars	4	Kars
TRB1	Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli	4	Malatya, Elazığ
TRB2	Bitlis, Hakkari, Muş, Van	4	Van
DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ			
TR90	Artvin, Giresun, G.Hane, Ordu, Rize, Trabzon	6	Trabzon
GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ			
TRC1	Adıyaman, Gaziantep, Kilis	3	Gaziantep
TRC2	Diyarbakır, Şanlıurfa	2	Diyarbakır
TRC3	Batman, Mardin, Şırnak, Siirt	4	Batman
Toplam İl Sayısı		30	

Proje dahilinde 30 il yer almakta olup, bölge ofisleri üç ilde kurulacaktır.

Proje 2 milyon Avro tutarında teknik yardım ve 3 milyon Avro tutarında hibe olmak üzere iki ana bileşenden oluşmakta olup projenin toplam bütçesi 5 milyon Avro olarak öngörülmüştür. Toplam süresi 3 yıl olarak belirlenen projenin 2012 yılı içinde sonuçlanması beklenmektedir.

İş Tanımına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Proje ihale dosyası, Merkezi Finans ve İhale Birimi tarafından hazırlanmaktadır. Projenin finansal antlaşmasının 2009 yılı içinde imzalanması beklenmektedir.

1.2.1.4. Gençlik İçin Sosyal Gelişim Projesi

Projenin amacı; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sürdürülebilir sosyo-ekonomik gelişmenin sağlanabilmesine yönelik gençlik platformlarının kurulması için destek sağlanması; sosyal ve kültürel mekanların yaratılması; sosyal, kültürel, sportif ve gelir getirici eğitim programlarının düzenlenmesi ve gençliğin kapasitesinin güçlendirilmesidir. Proje temelde gençlerin yerel yönetim ve karar alma süreçlerine katılımını sağlamayı hedeflemektedir.

Ağustos 2006 sonuna kadar Habitat İçin Gençlik Derneği tarafından uygulanan proje, 1 Eylül 2006 tarihinden itibaren Pepsi Co. firmasının sponsorluğunda Türkiye Kalkınma Vakfı'nın teknik desteği ile GAP İdaresi tarafından yürütülmüştür. Bu işbirliği de 2008 yılı sonu itibariyle karşılıklı olarak bitirilmiştir.

Bölge'deki 9 il merkezinde oluşturulan Gençlik ve Kültür Evlerinde üniversiteye hazırlık, bilgisayar, resim, müzik, halkla ilişkiler, tiyatro ve halk oyunları kurslarının yanısıra ulusal ve uluslararası değişim programları, proje yazma ve yönetimi eğitimleri düzenlenmektedir.

Tablo 21: Proje Kapsamında 2008 Yılında Ulaşılan Kişi Sayısı

Kent	Kapasite Artırıcı Etkinlikler	İstihdama Yönelik Etkinlikler	Sosyal-Kültürel Etkinlikler	Toplumsal Kalkınma Etkinlikleri	Değişim Programları	Toplam
Adıyaman	967	60	2 081	1 008	2	4 118
Batman	1 909	1	113	48	32	2 103
Diyarbakır	1 606	1	435	102	-	2 144
Gaziantep	596	6	283	30	30	945
Kilis	1 588	34	5 449	167	-	7 238
Mardin	433	-	1 633	260	1	2 327
Siirt	868	4	1 317	1 438	-	3 627
Şanlıurfa	322	1	288	87	6	704
Şırnak	404	17	4 204	3 792	-	8 417
Toplam	8 693	124	15 803	6 932	71	31 623

24–25 Şubat 2008 tarihlerinde Şanlıurfa'da gerçekleştirilen “*Oku, Düşün, Paylaş*” konulu eğitim programına tüm gençlik evlerinden birer genç katılmıştır. GAP Yaratıcı Kütüphanelerinde görev alacak gönüllülere ODP Moderatörlük Eğitimi verilmiştir.

11–16 Nisan 2008 tarihleri arasında Bilgi Üniversitesi Santral İstanbul Kampüsü'nde düzenlenen Türkiye'nin en büyük gençlik festivali olan “*GepGenç Festivali'ne*” gençlik evlerinden toplam 48 genç katılmıştır. Festivalde Gençliğe Değer stantları kurulmuş ve projenin tanıtımı yapılmıştır. Bu festivalde Gençliğe Değer Projesi Türkiye'deki en iyi 10 uygulamadan biri olarak seçilmiş ve projenin tanıtım sunuşu yapılmıştır. Mardin Gençlik Evi, “*Mardin'de Komşuluk*” kısa filmi ve komşuluk temalı tiyatro oyunuyla festivalin atölyeler bölümüne katılmıştır. Şırnak

Gençlik Evi ise **“Gençlik Evi ve Şırnak”** konulu bir kısa filmle festivalin atölyeler bölümüne katılmıştır.

18–20 Nisan 2008 tarihlerinde İstanbul’da Gençlik Evlerinden birer genç Türkiye Sosyal Etütler Vakfı (TESEV) ve Habitat İçin Gençlik Derneği’nin organize ettiği **“Gençlik ve Yönetişim”** konulu seminere katılmıştır.

3–9 Mayıs 2008 tarihleri arasında Adıyaman Gençlik Evi ev sahipliğinde Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Habitat İçin Gençlik Derneği, Vodofane ve Microsoft’un işbirliği ile yürütülen **“Bilgisayar Bilmeyen Kalmayacak”** projesi kapsamında eğitici eğitimi yapılmıştır. Bu eğitime gençlik evlerinden ve bölgedeki diğer gençlik kuruluşlarından gençler katılmıştır.

Mayıs ayı içerisinde Kırşehir Lisesi tarafından kabul edilen **“Orda Bir GAP Var Uzakta”** projesinin uygulanması için Yaren İzci Grubu bölgedeki gençlik evlerini ziyaret etmiştir.

17–20 Mayıs 2008 tarihlerinde Ankara’da Ulusal Gençlik Parlamentosu (UGP) genel kurulu yapılmış ve gençlik bildirgesi TBMM de sunulmuştur. 78 ilden toplam 278 gencin katılımıyla oluşturulan kurula Gençlik ve Kültür Evlerinden toplam 21 kişi katılmıştır.

22–24 Temmuz 2008 tarihleri arasında Siirt’te Projenin hedef, amaç ve misyonunun yeniden belirlenmesi amacıyla bir çalışma toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaya Gençlik ve Kültür Evi Yürütme Kurulu üyesi 30 gencin yanı sıra GAP İdaresi ve TKV yetkilileri de katılmıştır.

12–15 Temmuz 2008 tarihleri arasında Ankara’da Türk Demokrasi Vakfı’nın organize ettiği **“İnsan Hakları Eğitimi”**’ne Şanlıurfa, Batman ve Şırnak Gençlik Evlerinden toplam 4 genç katılmıştır.

23 Temmuz 2008 tarihinde Gaziantep’te **“Yedigün Serdar Ortaç Yaz Konserleri”** programı kapsamında gerçekleştirilen konsere gençlik evlerinden gençler ve çocuk okuma odalarından sorumluların da olduğu toplam 125 kişi katılmıştır.

18 Ekim 2008 tarihinde **“Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kent Konseylerinin Desteklenmesi”** toplantısına bölgeden 6 genç katılmıştır.

27–30 Kasım 2008 tarihlerinde **“Yürütme Kurulu Eğitimi”**’ne bölgeden 27 genç katılmıştır. Bilgi Üniversitesi’nden uzmanların katıldığı eğitimde Gençlik ve Kültür Evi gönüllü yürütme kurullarına gönüllülük, STK, sivil toplum alanı ile ilgili eğitimler verilmiştir.

17–20 Aralık 2008 tarihlerinde Türk Demokrasi Vakfı’nın Mardin’de düzenlenen **“81 ilde Siyaset ve Gençlik”** eğitimine bölgeden 30 kişi katılmıştır.

GAP İdaresi ve Ulusal Ajans işbirliği ile GAP İllerinde **“AB Eğitim Programları tanıtım toplantıları”** kapsamında ikişer günlük eğitimler düzenlenmiş ve bu eğitimlere gençlik evlerinden toplam 18 genç katılmıştır.

Proje kapsamındaki 9 Gençlik ve Kültür Evi'nde kapasite geliştirme, sosyal-kültürel çalışmalar, toplumsal kalkınma ve istihdama yönelik aktivitelere 2008 yılı boyunca devam edilmiştir. Bunların dışında Gençlik ve Kültür Evleri'nde yürütülen projeler şunlardır:

Adıyaman Gençlik ve Kültür Evi (126 üye)

- **Modern Pazarlamada Genç Yetenekler:** AB Gençlik Programları kapsamında hazırlanan proje 5 000 Avro hibe almaya hak kazanmıştır. 15 Mart 2007- 15 Şubat 2008 tarihleri arasında uygulanan proje ile Türkiye İş Kurumu ve Adıyaman Üniversitesi işbirliğiyle 47 gence hem pazarlama hem de kişisel becerilerinin geliştirilmesine yönelik eğitimler verilmiştir.
- **Sanata Bir Adım Daha (One More Step To Art):** Projeye Romanya, İtalya, Polonya'dan toplam 21 genç katılmıştır. Adıyaman'ın tarihi yerlerine sanatsal açıdan bakarak fotoğraf ve resim çalışması yapılmıştır. Çıkan ürünler takvim haline dönüştürülmüştür

Batman Gençlik ve Kültür Evi (328 üye)

- Sosyal Destek Programı (SODES) kapsamında "**Bin Gençle El Ele Spora**" projesi kabul edilmiştir

Diyarbakır Gençlik ve Kültür Evi (394 üye)

- **Gözetilmeyen Çocuklar:** AB Gençlik Programları kapsamında desteklenen proje 20 Aralık 2007- 20 Temmuz 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bütçesi 5 700 Avro olan proje kapsamında Denetim ve Serbestlik Bürosu'nun gözetim altındaki çocuklar için yürüttüğü çalışmaları desteklemek amacıyla çocuklar için daha fazla sosyal alanlar yaratılmış, eğitimler verilmiştir.
- **Mavi Yarınlar:** AB Gençlik Programları kapsamında desteklenen proje 20 Aralık 2007- 20 Temmuz 2008 tarihleri arasında uygulanmıştır. Bütçesi 6 700 Avro olan proje kapsamında 75. Yıl Çocuk ve Gençlik Merkezi tarafından çocuklara tiyatro ve müzik eğitimleri verilmiştir.
- **Umuda Bir Adım Kat:** AB Gençlik Programları kapsamında desteklenen proje 15 Eylül 2007-15 Mart 2008 tarihleri arasında uygulanmıştır. Bütçesi 5 200 Avro olan proje kapsamında madde bağımlılığına karşı kampanyalar yapılmış, eğitim ve seminerler verilerek toplumda bilinç yaratılmaya çalışılmıştır.
- **Kaybolan Mirasımız:** AB Gençlik Programları kapsamında desteklenen proje 10-17 Nisan 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bütçesi 11 600 Avro olan proje kapsamında Romanya, Polonya ve Macaristan'dan toplam 17 genç Diyarbakır'ın tarihi dokusunu incelemek için 7 günlük bir Diyarbakır seyahati gerçekleştirmiştir.

Gaziantep Gençlik ve Kültür Evi (3 069 üye)

- **Diyalogun Gücü (Power Of Dialogue):** Merkezi Finans ve İhale Birimi tarafından kabul edilen proje 13 ay süren geniş çaplı bir projedir. 89 000 Avro bütçesi olan bu proje, Türkiye genelinde yürümekte olan "AB ile Türkiye Arasında Sivil Toplum Diyaloğunun Geliştirilmesi" isimli dev bir projenin 119 alt projesinden birisidir. Proje ile

Gaziantep'teki gençlik derneklerinin kapasitelerinin uluslararası faaliyetler yapabilecek seviyeye gelmesi hedeflenmektedir. Proje kapsamında bu derneklere çeşitli eğitimler verilmesi ve ayrıca dernek temsilcilerinin İtalya'da gerçekleşecek olan İş Gölgeleme Ziyareti ile bu alanda tecrübe edinmesi amaçlanmaktadır. Proje kapsamında iki kişi istihdam edilmiştir.

- **Herkes Genç, Herkes Eşit (All Young, All Equal):** AB Gençlik Programları kapsamında desteklenen proje 8-12 Şubat 2008 tarihleri arasında uygulanmıştır. Yerli ve yabancı gençlerin kültürlerini ve birbirlerini daha iyi tanıyabilmeleri ve Türkiye ve diğer ülkeler arasında kültürel bir köprü kurulması amacıyla gerçekleştirilen proje, Gaziantep'te gençlerin Avrupa ile sivil toplum alanında yeni ortaklıklar kurmalarını sağlamıştır. Projenin bütçesi 13 250 Avro'dur.
- **Gençlik İçin Gençlerle:** Dünya Bankası Küçük Hibeler Fonundan sağlanan 5 000 dolar bütçe ile gençlere gönüllülük eğitimleri verilmiştir. Proje kapsamında ayrıca gönüllülük hakkında bir rehber hazırlanmış ve bu rehber yereldeki diğer sivil toplum kuruluşları ile paylaşılmıştır.
- **Farklılığı Tadın:** Gaziantep Gençlik ve Kültür Derneği adına başvuru alan proje kapsamında Gürcistan, Ukrayna, Polonya, Moldova ve Estonya'dan gelen 25 genç ile yemek kültürlerinin farklılığı aracılığı ile kültürler arasındaki farkların aslında birer zenginlik olduğu üzerinde durulmuştur. Her ülke katılımcıları kendi kültürlerine ait yemekler ile projeye zenginlik katmışlardır. 22 250 Avro bütçeye sahip olan projenin Gürcistan'da gerçekleştirilmesi planlanmış ancak Gürcistan'daki çatışma sebebi ile proje Gaziantep'e alınmıştır.
- **Haydi İkinci Hayatımıza Başlayalım (Let's Start Second Life):** AB Gençlik Programları, Avrupa Gönüllü Hizmeti kapsamında kabul edilen projede Estonya'lı Liisa HUNT, Gençlik ve Kültür Evi'nde 10 ay süre ile gönüllülük yapmıştır. Ofis çalışmalarında ve bilgilendirici seminerler konusunda yardımlarda bulunan gönüllü, yeni bir kültürü yakından tanıma ve Türkçe öğrenme fırsatı bulmuştur.
- **Gençlik Değişim Projeleri:** Gaziantep Gençlik ve Kültür Evi şehirdeki diğer gençlik dernekleri ve gençlik gruplarına proje yazma ve yürütme eğitimleri vermiş ve projeler yürütülürken bizzat destek sağlamıştır. Sağlanan bu destek ile 4 farklı gençlik grubu tarafından AB Gençlik Değişim Projesi yürütülmüştür. Bu projelere Gaziantep gençlik ve Kültür Evi'nden toplam 45 genç katılmıştır.

Kilis Gençlik ve Kültür Evi (200 üye)

- **Sokaktan Sahneye :** AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi tarafından kabul edilen proje 15 Haziran-15 Kasım 2008 tarihleri arasında uygulanmıştır. Bütçesi 7 750 Avro olan projede gençler tarafından tiyatro ekipleri kurulmuş, eğitim alınarak şehrin sosyal alanlarında oyunlar sergilenmiş, sosyal-kültürel aktiviteler gerçekleştirilmiştir.
- **Hayattır Sokak:** AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi tarafından kabul edilen proje 15 Ağustos 2008 – 15 Ocak 2009 tarihleri arasında uygulanmıştır. Bir sanat, kültür ve çevre projesi olarak tasarlanan proje, gençlerin resme olan meraklarını teşvik etmek ve hayal dünyalarında bulunan eskiz çalışmalarının kağıda dökülmesini sağlamak amacıyla

gerçekleştirilmiştir. Bütçesi 7 700 Avro olan bu gençlik projesinde, gençlerin kültürel ve sanatsal yönlerinin açığa çıkarılması için birçok atölye çalışması da yapılmıştır.

- **Gel, Gör ve Uygula (Come, See & Perform):** AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi tarafından kabul edilen proje 20–25 Ekim 2008 tarihinde uygulanmıştır. Gençlik çalışmaları bilgilendirmesi konulu projeye 6 Avrupa ülkesinden gençler katılmıştır. Proje bütçesi 14 114 Avro'dur.
- **Yaşlı Dünyanın Genç İnsanları:** AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi tarafından kabul edilen proje 2008 başvuru dönemi içerisinde kabul edilmiş olmasına rağmen 18-25 Ocak 2009 tarihlerinde uygulanması planlanmıştır. Projenin bütçesi 15 912 Avro olarak belirlenmiştir. 3 Avrupa ülkesinden toplam 14 gençin katılacağı projede dünyamızı tehdit eden ve ülkelerarası farklılıklar gösteren iklim değişiklikleri üzerine bilgi paylaşımında bulunulması amaçlanmıştır.

Mardin Gençlik ve Kültür Evi (220 üye)

- **Bir Dünyada Farklı Hayatlar (Different Lives In One World):** DPT Ulusal Ajans tarafından kabul edilen proje 15-22 Mart 2008 tarihleri arasında Letonya'nın Daugavpils kentinde Mardin'den 9, Letonya'dan 9, Finlandiya'dan 6 gencin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Projede gençler yabancı düşmanlığı hakkındaki önyargılarını ortaya koyarak bu ön yargıların ortadan kaldırılması için çözüm önerilerinde bulunmuşlardır.
- **Kültürler İçin Farklı Görüşler (Variant Visions To Cultures):** DPT Ulusal Ajans tarafından kabul edilen proje 6 Haziran-4 Temmuz 2008 tarihleri arasında Mardin'de; Mardin'den 12, Letonya'dan 7, Litvanya'dan 7 ve Almanya'dan 7 gencin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Projede gençler kültürler arası diyalog özelinde etkinlikler yapmışlar, atölyeler düzenlemişler, Mardin hakkında bir fotoğraf sergisi açmak için fotoğraflar çekmişlerdir. Proje çerçevesinde çekilen fotoğraflar Mardin'de, Letonya'da ve Litvanya'da sergilenmiştir.
- **Uluslararası Mardin Dönemsel Yaz Projesi:** Toplum Gönüllüleri Vakfı ve Mardin Gençlik ve Kültür Evi ortak organizasyonu ile gerçekleştirilen proje, farklı kültürleri tanımak, kültürel çeşitliliğe saygı göstermek, toplum içerisinde daha hoşgörülü, anlayışlı ve katılımcı değerlerin gelişmesine yardımcı olmak ve bir arada yaşama kültürünü geliştirmek amacıyla tasarlanmıştır. İki dönem şeklinde 30 gün süren proje kapsamında iki köy okulu boyanmış, çevre düzenlemesi yapılmış ve köy okullarına kitap yardımıyla bulunulmuştur.
- **Dirck Barker Tiyatro Atölyesi Projesi:** Danimarka Sanat Konseyi, Uluslararası Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Birliği ve Mardin Valiliği tarafından desteklenen proje kapsamında Kopenhag Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olan Dirck Barker Mardin Gençlik Ve Kültür Evi'nde tiyatro eğitimi vermiştir. Proje, eğitimin dışında birbirinin tiyatral dillerini anlamaya çalışan insanları buluşturmuştur.

Siirt Gençlik ve Kültür Evi (217 üye)

- AB Gençlik programları kapsamında 22 Mart–1 Nisan tarihleri arasında “**Çevremiz Çevreniz**” konulu uluslararası değişim projesi uygulanmıştır. Portekiz ve Slovenya'dan

13, Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen 7 genç ile çevre konusunda atölye çalışmaları yapılmış ve elde edilen bulgular rapor haline getirilmiştir.

- SODES Hibe Fonu Çerçevesinde SİSKAV, Siirt İdman Yurdu Derneği ve Yeşil Siirt Derneği adına yazılan 358 000 YTL'lik 3 proje kabul edilmiştir.

1- Sinemamı Geri İstiyorum	95 000 YTL
2- Sokaktan Sahneye	135 000 YTL
3- Sporla Sosyalleşelim	128 000 YTL
- AB Gençlik Programı çerçevesinde ise Çevreniz Çevremiz (16 800 €) ve Kùltürler Arası Diyalog (12 000 Avro) isimli projeler kabul edilmiştir.

Şanlıurfa Gençlik ve Kùltür Evi (61 üye)

- **Kanatsız Melekler Projesi:** 1 Şubat-1 Temmuz 2008 tarihleri arasında yürütölen projede Şanlıurfa'da uzman kişiler eşliğinde 20 tane lider genç seçilmiştir. Gençlere üreme sağlığı ve akran eğitimi verilmiş ve sonrasında saha çalışmalarında bulunulmuştur. Bu gençler vasıtasıyla liselerde, üniversitelerde, halk eğitim merkezlerinde, çıraklık eğitim merkezlerinde, sosyal merkezlerde, fabrikalarda ve belirlenen 3 ilçede bu eğitimler 1 000 kişiye verilmiştir.
- **Sosyal Sorumluluk Bilincinin Lider Gençlik Arasında Oluşturulması ve İşbirliği Ağlarının Kurulması Projesi:** 15 Mayıs-15 Kasım 2008 tarihleri arasında yürütölen projede ÇATOM, Dünya Bankası, Şanlıurfa Vakfı işbirliğinde Şanlıurfa Gençlik ve Kùltür Evi'nin 20 üyesine demokrasi, insan hakları, vatandaşlık eğitimi verilmiştir.
- **Gençlik Merkezi'nin Aktifleştirilmesi Projesi:** SODES kapsamında Gençlik Merkezi'nin tüm donanım giderleri karşılanmıştır. Şanlıurfa Valilik Özel İdaresi ve Gençlik ve Kùltür Evi işbirliğinde yeni binada sosyal, kültürel, spor ve eğitim çalışmaları Ocak 2009 itibari ile başlayacaktır.

Şırnak Gençlik ve Kùltür Evi: (324 Üye)

- Sosyal Destek Programı (SODES) kapsamında 2 proje kabul olunmuştur.

1.2.1.5. Eğitim Programları (Çocuk Okuma Odaları ve Cheetos Gelişim Merkezleri)

Çocuk Okuma Odaları ve Cheetos Gelişim Merkezleri'nde 7-14 yaş grubuna yönelik olarak çeşitli eğitim faaliyetleri ve sosyal faaliyetler düzenlenmekte, sportif etkinlikler gerçekleştirilmektedir.

İlköğretim çağındaki öğrenciler, performans ödevleri ve araştırma projeleri için bilgisayara ve kütüphaneye ihtiyaç duymaktadır. Ancak ev ortamlarında ve buldukları il ve ilçelerde internet ve kütüphane olanaklarının sınırlı olması ya da hiç olmaması araştırma yapmalarını engellemektedir. Gelişim Merkezleri, öğrencilerin bilgisayar aracılığıyla internet ortamında araştırma yapmalarına, yine gelişim merkezlerinde bulunan kütüphanelerdeki kitap ve ansiklopedileri kaynak olarak kullanmalarına imkan sağlamaktadır. Böylece çocuklar hem ödevlerini en verimli biçimde yerine getirmekte, hem de dünyanın her yerindeki bilgiye anında ulaşarak teknolojik olanaklardan yararlanmaktadır.

GAP Bölgesi'nde 2008 yılı itibariyle 5 ilde (Şanlıurfa, Mardin, Diyarbakır, Şırnak, Batman) 10 Çocuk Okuma Odası, 5 ilde (Adıyaman, Batman, Mardin, Diyarbakır, Şanlıurfa) 7 Cheetos Gelişim Merkezi kapsamında 5-6 ve 7-14 yaş grubundaki çocukların zihinsel, duygusal, bireysel ve sosyal gelişimlerini desteklemeye yönelik etkinlikler yürütülmektedir.

Ekim 2008'de Diyarbakır'da bir Çocuk Okuma Odası açılmıştır.

Eğitim Faaliyetleri

Etüt çalışması, okul derslerine takviye, SBS kursu, bilgisayar eğitimi, kütüphane, kitap okuma-anlatma gibi faaliyetler yürütülmektedir.

Sosyal Faaliyetler

Bu kapsamda; çocuklar sinemaya, tiyatroya, müzeye götürülmüş, çocukların skeç, dans, ritm, gitar, folklor vb. faaliyetlerini sergiledikleri eğlence geceleri, yılsonu sergileri ve etkinlikleri düzenlenmiş, duvar gazeteleri çıkarılmış, İstiklal Marşı Okuma Yarışması, piknik vb. faaliyetler uygulanmıştır.

Spor Faaliyetleri

Masa tenisi, bedminton, basketbol, futbol, yüzme, satranç faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

- Ocak 2008'de Batman Gelişim Merkezi'nde çocuklar satranç ve masa tenisi yarışmalarına katılmışlardır. İl içi yapılan yarışmalarda satranç takımı minik erkeklerde ferdi yarışmalarda il birinciliği, masa tenisi takımı minik kız ve yıldız kızlarda il birinciliği kazanmışlardır.
- Mart 2008'de Mardin'de düzenlenen masa tenisi turnuvasında Ömerli Gelişim Merkezi masa tenisi takımı Mardin birincisi olmuştur. Nisan 2008'de Adana'da düzenlenen iller arası turnuvaya katılmaya hak kazanmıştır. Yine Mart 2008'de Ömerli ilçesinde düzenlenen satranç turnuvası gelişim merkezinde yapılmıştır.
- Mayıs 2008'de Batman Gelişim Merkezi masa tenisi takımı Batman il birincisi olmuştur.
- Haziran 2008'de Adıyaman Gelişim Merkezi'nde yaz programları kapsamında masa tenisi, basketbol ve futbol turnuvaları yapılmıştır. Masa tenisi turnuvasına 21 çocuk, futbol turnuvasına 32 çocuk katılmıştır.
- Adıyaman Gelişim Merkezi'nde Temmuz 2008'de 22 çocuk yüzme kursuna katılmıştır.
- Batman Gelişim Merkezi'nde Aralık 2008'de Pekin'de şampiyonluk alan tekvandocu Azize Tanrıku ve boks şampiyonu Yakup Kılıç gelişim merkezini ziyaret etmiştir.

Ailelere Yönelik Hizmetler

Çocuk Okuma Odaları'nda ve Cheetos Gelişim Merkezleri'nde çocuklara yönelik gerçekleştirilen faaliyetlere aileler de dahil edilmektedir. Çeşitli amaçlarla aileler sık sık ziyaret edilmekte, çocukların gelişimi üzerinde düzenli veli toplantıları gerçekleştirilmektedir. Sorunlu çocukların aileleri ile birebir görüşülmekte ve ailelere rehberlik hizmeti verilmektedir. Yoksul aileler, sorunlu çocukları olan aileler ilgili kuruluşlara (SYDV, Sosyal Hizmetler vb.) yönlendirilmektedir. Ailelere özellikle de annelere okuma-yazma, ana-çocuk sağlığı gibi eğitimler verilerek bilgilenmeleri sağlanmaktadır.

Sağlık Eğitimleri çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde yürütülmektedir. Verilen bazı sağlık eğitimleri şunlardır:

- Hijyen, bulaşıcı hastalıklardan korunma ve parazit
- Kuş gribi
- Ağız ve Diş Sağlığı Eğitimi
- Sigaranın zararları
- Soba zehirlenmeleri ile ilgili alınabilecek önlemler
- Benim Ailem Eğitimi
- Anne Çocuk Eğitimi
- Meme Kanseri, Kendi Kendine Muayene, Erken Tanının Önemi Eğitimi
- Kansere çeşitleri, temizlik-hijyen ve emzirme

1.2.1.6. “Velim Olur musun?” Kampanyası

25 Ocak 2006'ta Şanlıurfa, Batman ve Gaziantep illerinde sokakta çalışan çocukların eğitim masraflarının -kitap, defter, önlük, çanta vb.- gönüllü veliler tarafından karşılanması ve böylece ailelere ekonomik katkı sağlanması amacıyla "**Velim Olur musun?**" kampanyası başlatılmıştır.

Kampanyanın kamuoyunda büyük ilgi görmesi üzerine MEB, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) ve ILO ile işbirliği yapılmış ve 10 Mart 2006 tarihinde program Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Şanlıurfa ve Çorum'da da başlatılmıştır.

Kampanya çerçevesinde I. Aşamada 1 893, II. Aşamada 1 740 olmak üzere toplam 3 633 çocuğa gönüllü veliler aracılığı ile destek sağlanmıştır.

Söz konusu kampanya yerelden gelen talep üzerine GAP kapsamındaki tüm illeri kapsayacak şekilde 20 Mart 2008 tarihinde Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak Valilikleri, Gaziantep Şahinbey Kaymakamlığı ve SHÇEK işbirliği ve Express Kargo'nun sponsorluğunda yeniden başlatılmıştır. III. Aşama olarak kabul ettiğimiz kampanya ile 1 630 çocuğun gönüllü velisini bulması hedeflenmekte olup, kampanyaya devam edilmektedir.

1.2.1.7. Topluma Dayalı Ana Çocuk Sağlığı Projesi

Halk Sağlığı Projesi çerçevesinde yürütülen Topluma Dayalı Ana Çocuk Sağlığı Projesi'nin amacı kısa ve orta vadede, katılımcı ve topluma dayalı bir koruyucu sağlık hizmeti sunma modeli geliştirip uygulayarak, pilot uygulama yapılan alanlarda ana-çocuk sağlığı göstergelerinin sürdürülebilir bir biçimde iyileştirilmesi ve pilot uygulama sonuçlarına dayalı olarak tekrarlanabilir model veya modeller geliştirilmesidir.

Yoksul mahallelerde yaşayan 15-49 yaş arasındaki doğurgan yaştaki kadınlar ve bunların 5 yaş altı çocukları hedef grubu oluşturmaktadır.

Proje Valiliklerle işbirliği içinde yürütülmekte, projenin başlangıcında Valiliklerle işbirliği protokolü imzalanmaktadır. İl Sağlık Müdürlüğü ile işbirliği yapılarak sağlık ocaklarının personeli proje doğrultusunda oryante edilmekte, sevk zincirlerinin işletilmesi sağlanmaktadır. Proje, bizzat projenin uygulanacağı alandan seçilmiş, en azından ortaokul veya lise mezunu olan, iletişim ve toplumla çalışma becerisine sahip, tüm toplumca kabullenilmiş toplum gönüllüsü bayanlar tarafından yürütülmektedir. Toplum gönüllülerine temel anne sağlığı, temel bebek ve çocuk sağlığı, üreme sağlığı, pratik koruyucu sağlık teknikleri, iletişim ve toplumla çalışma, kayıt tutma ve izleme, sevk zincirlerini işletme vb. konularda eğitimler İl Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirilen sağlık görevlileri tarafından verilmektedir. Seçilmiş ve eğitilmiş her

bir toplum gönüllüsü bayan, 100 evli kadın ile bunların 5 yaş altı çocuklarından sorumlu olmakta ve bu kadınlar toplum gönüllüleri tarafından ayda en az bir kez düzenli bir şekilde ziyaret edilerek, temel anne-çocuk sağlığı konularında eğitimden geçirilmekte, sağlık göstergeleri ile ilgili izlenmekte ve gerektiğinde bunların gerekli sağlık kurumlarına sevkleri gerçekleştirilmektedir.

Proje ilk olarak 2004 yılında Batman Merkez ilçesinde başlatılmıştır. Daha sonra gelen talepler doğrultusunda 11 ayrı il ve ilçe merkezinde (Batman Merkez, Kozluk ve Gercüş, Siirt Merkez, Şırnak Cizre ve İdil, Adıyaman Kahta, Mardin Merkez ve Kızıltepe, Kilis Merkez, Diyarbakır Merkez) yaygınlaştırılmıştır. Eylül 2004-Aralık 2008 tarihleri arasında uygulanan proje ile toplam 24 379 kadına ve 30 385 çocuğa ulaşılmıştır.

Çalışmalar Diyarbakır Merkez, Kilis Merkez, Mardin Merkez ve Kızıltepe’de olmak üzere dört alanda devam etmektedir.

1.2.1.8. Diyarbakır’da Sağlıklı Göz ve Eğitimde Başarı Projesi

Proje ile çocukların görme kusurlarının en aza inmesi, göz kusuru nedeni ile eğitimden yeteri kadar yararlanamayan öğrencilerin başarı seviyesinin artması ve ileride kalıcı göz kusuruna neden olacak basit göz hastalıklarının erken teşhis ve tedavi ile önlenmesi amaçlanmaktadır.

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi’nden teknik destek alınarak uygulanan proje, Mc Donald’s Çocuk Vakfı’nın finansal desteği ile yürütülmektedir. Söz konusu proje kapsamında Şubat-Haziran 2008 ve Ekim-Aralık 2008 tarihleri arasında Diyarbakır’da 16 ilköğretim okulunda toplam 21 525 çocuğun göz taraması yapılmıştır.

Proje okulların yarıyıl tatiline girdiği 23 Ocak 2009 tarihi itibarıyla sona erecektir.

1.2.1.9. Madagaskar’ın Başkenti Antananarivo’da El Sanatlarının Geliştirilmesi ve Gelir Getirici Aktivitelerin Ortaya Çıkarılmasına Yönelik Alan Çalışması

Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi (TİKA) ve GAP İdaresi arasında 2004 yılı içinde imzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde TİKA’nın faaliyet gösterdiği ülkelerde bir dizi çalışma başlatılmıştır. Bu çalışmalardan biri de Madagaskar’da 29 Mart-5 Nisan 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda GAP İdaresi’nden 1 İktisatçı, 1 Sosyolog ve TİKA’dan bir Uluslararası İlişkiler Uzmanı’nın katılımıyla kadınlar ve genç kızlara yönelik el sanatlarının geliştirilmesi ve daha az bulunan gelir getirici aktiviteler ortaya çıkartılmasına yönelik bir alan çalışması yapılmıştır. Çalışma kapsamında ilgili kamu kurum ve kuruluşları, ulusal ve uluslararası kuruluşlar ve anahtar kişilerle yüzyüze ve odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Kısıtlar yüzünden sadece Ulusal El Sanatları Merkezi CENAM ile ilişkili atölyelerdeki kadınlarla görüşmeler yapılabilmektedir. Elde edilen nitel verilere dayanarak öneriler sunulmuş ve uygulama planı hazırlanmıştır.

1.2.2. Eğitim Koordinatörlüğü’nün Çalışmaları

Eğitim Koordinatörlüğü tarafından 2008 yılı sonu itibarıyla GAP Bölgesi’nde düzenlenen 64 bölgesel, 10 ulusal, 36 uluslararası olmak üzere toplam 110 eğitim programları sonucunda 5 855 kişiye ulaşılmıştır.

2008 yılı içerisinde gerçekleştirilen 27 bölgesel, 5 uluslararası olmak üzere toplam 32 eğitim programı ile de 870 kişiye eğitim hizmeti sunulmuştur. Söz konusu eğitim çalışmaları aşağıda yer almaktadır.

1.2.2.1. Suriye Heyeti Çalışma Seyahati (4-7 Şubat 2008, Ankara, Şanlıurfa, Mardin, Gaziantep)

Suriye Yerel Yönetim ve Çevre Bakanlığı'ndan gelen 5 kişilik heyete yönelik hazırlanan çalışma seyahatinin amacı, Suriye Doğu Bölgesi Kalkınma Projesi kapsamında GAP deneyimlerini yerinde görme ve inceleme ile deneyim paylaşımı ve olası işbirliği olanaklarının görüşülmesidir. TİKA işbirliği ile gerçekleştirilen çalışma seyahati Ankara, Şanlıurfa, Gaziantep ve Mardin illerini kapsamıştır.

1.2.2.2. “GAP, Kültürel Miras, Turizm; Potansiyeller, Öncelikler, Sorunlar ve Çözümler” Konferansı (24-27 Nisan 2008, Lefkoşa/KIBRIS)

24-27 Nisan 2008 tarihleri arasında, “GAP, Kültürel Miras, Turizm; Potansiyeller, Öncelikler, Sorunlar ve Çözümler” konulu konferans GAP İdaresi, Yakın Doğu Üniversitesi ve Türkiye Gazeteciler Federasyonunun işbirliği ve Kıbrıs'taki ilgili kuruluşların desteği ile Yakın Doğu Üniversitesi'nde -Lefkoşa- Kıbrıs- düzenlenmiştir. Söz konusu konferansın amacı; GAP'ın tanıtımı ve GAP Bölgesindeki kültürel miras ve turizm sektörünün potansiyel ve önceliklerinin ortaya konması, kültürel miras ve turizm alanında karşılıklı bilgi ve deneyimlerin paylaşılmasıdır. Bu bağlamda GAP standı (ÇATOM el sanatları ürünleri, GAP tanıtım kitap, broşür vb.) kurulmuştur.

Konferansın hedef kitesini Kıbrıs'taki medya mensupları, Yakın Doğu Üniversitesi İletişim Fakültesi ve Turizm Bölüm öğrencileri oluşturmuş ve konferansa 153 kişi katılmıştır. GAP ile ilgili tanıtım materyalleri Yakın Doğu Üniversitesi'ne bağışlanmıştır.

1.2.2.3. AB Eğitim Programları Bilgilendirme Toplantısı ve Eğitim Seminerleri (Mayıs – Kasım 2008, GAP İlleri)

Türkiye'nin göreceli olarak daha az gelişmiş ve dezavantajlı bulunan Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde de kişilerin ve kurumların hayat boyu öğrenme sürecine daha fazla dahil edilmesi, AB Eğitim ve Gençlik Programları hakkında bilgilendirilmeleri ve bu programlar kapsamında proje hazırlamalarını sağlamak amacıyla GAP İdaresi ve Ulusal Ajans işbirliği ile GAP illerinde Mayıs-Kasım 2008 tarihleri arasında bir dizi tanıtım eğitim seminerleri düzenlenmiştir.

GAP illerinden Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak illerinde Hayatboyu Öğrenme Programları kapsamında Comenius, Leonardo Da Vinci, Youth, ve Siirt'te Grundtvig eğitim programları ile ilgili il bazında 2 günlük eşzamanlı tanıtım toplantıları düzenlenmiştir.

Toplantılar eğitim programlarının tanıtımını, proje hazırlama, ortak bulma, uluslararası ilişkiler konularını kapsamıştır. Her eğitim programının katılımcı profiline uygun olarak GAP Bölgesi genelinde Comenius eğitim programına 176, Leonardo Da Vinci eğitim programına 164, Youth eğitim programına 154 ve Grundtvig eğitim programına 20 olmak üzere toplam 514 kişi katılmıştır.

1.2.2.4. Çatışma Çözümü ve Mikro İşletme Eğitimi (20-26 Mayıs 2008, Şanlıurfa)

Hansa, Anart ve GAP İdaresi işbirliği ile ÇATOM'lara yönelik olarak 20-26 Mayıs 2008 tarihleri arasında Şanlıurfa'da "Çatışma Çözümü Eğitimi" gerçekleştirilmiştir. Söz konusu eğitime 18 kişi katılmıştır.

1.2.2.5. Mısır Heyeti Çalışma Seyahati (09-15 Haziran 2008, Şanlıurfa)

DSİ, Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Yukarı Harran Sulama Birliği, Harran Üniversitesi ve GAP İdaresi İşbirliği ile 9-15 Haziran 2008 tarihleri arasında Mısır Su Kaynakları ve Sulama Bakanlığı Sulama Geliştirme Sektöründe çalışan mühendislere yönelik sulama konulu bir çalışma ziyareti Mardin ilinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışma seyahatine 8 kişi katılmıştır.

1.2.2.6. Hırvat Heyeti Çalışma Seyahati (24-29 Haziran 2008, Şanlıurfa, Mardin, Gaziantep)

Hırvatistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği'nden gelen talep üzerine, 24-29 Haziran 2008 tarihleri arasında, GAP Bölgesi'nde sulama konulu bir çalışma ziyareti Şanlıurfa, Mardin ve Gaziantep illerinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışma seyahatine 21 kişi katılmıştır.

1.2.2.7. GAP ve Medya Eğitimi (15-19 Ekim 2008, Diyarbakır)

GAP İdaresi ve Türkiye Gazeteciler Federasyonu işbirliği ile hem yerel medyanın kapasitesinin geliştirilmesi hem de Türkiye genelinde yerel medya mensuplarının GAP hakkında daha fazla bilgilendirilmesi, GAP'ın fiziki, ekonomik ve sosyal boyutuna yönelik gelişmelerden haberdar edilmeleri amacıyla düzenlenmeye karar verilen "**GAP ve Yerel Medya**" eğitim seminerlerinin ilki 31 Mart 2006 tarihinde "İstihdam ve Girişimcilik" alt başlığında Şanlıurfa'da, ikincisi 14-15 Kasım 2007 tarihinde Siirt'te "Yerel Medyanın Sorunları" alt başlığında, üçüncüsü ise 24-27 Nisan 2008 tarihinde Lefkoşa'da "Kültürel Miras ve Turizm" üzerine yapılmıştır. Söz konusu eğitim semineri dizisinin dördüncü ayağı "**Yoksullukla Mücadele**" başlığı ile 15-19 Ekim 2008 tarihleri arasında Diyarbakır'da düzenlenmiştir.

GAP İdaresi, Türkiye Gazeteciler Federasyonu, Diyarbakır Valiliği, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası, Diyarbakır Ticaret Borsası işbirliği ve Dicle Üniversitesi desteği ile gerçekleştirilen eğitim seminerine Türkiye Gazeteciler Federasyonuna bağlı ve çeşitli illerde yer alan Gazeteciler Cemiyetlerine mensup 98 kişi ve KKTC Dış Basın Birliği başkanlığında KKTC yerel medya mensubu 22 kişi olmak üzere toplam 120 kişi katılmıştır.

Bu eğitim seminerinin ilk ikisinden farkı, Lefkoşa'da düzenlenen üçüncü eğitim seminerinin devamı olarak bu kez Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden konuklarının olması ve tüm medya mensuplarının meslektaşları ile birbirine çok benzer ve bir o kadar farklılıklar gösterebilen kültürlerinin, sorunlarının ve çözümlerinin üzerine fikir alış verişi yapabilme imkanlarının sağlanmasıdır.

Eğitim seminerine katılan yazılı ve görsel medya mensupları yaşadıkları yerlere döndüklerinde konu ile ilgili izlenimlerini 30 gazete, 2 dergi ve çeşitli televizyon kanalları aracılığı ile okuyucuları ve izleyicileriyle paylaşmışlardır.

KKTC Dış Basın Birliği girişimleri ile sözkonusu seminere katılan KKTC'li basın mensupları GAP'a ziyaretleri sırasında çektikleri resimler ile Lefkoşa'da "Kıbrıslı Türk Gazeteciler Gözüyle GAP" teması çerçevesinde bir resim sergisi açmışlardır.

1.2.2.8. Kişisel Gelişim Eğitimi (18-19 Aralık 2008, Mardin)

Likya Lider İnsan Kaynakları Yönetim Akademisi ve GAP İdaresi işbirliği ile ÇATOM' sorumlularına yönelik olarak 18-19 Aralık 2008 tarihleri arasında Mardin ilinde "Kişisel Gelişim Eğitimi" gerçekleştirilmiştir. Söz konusu eğitime 31 kişi katılmıştır.

1.3. ÇEVRE, FİZİKSEL GELİŞME VE YEREL YÖNETİMLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.3.1. Yerel Yönetimler Koordinatörlüğü Tarafından Yürütülen Çalışmalar

1.3.1.1. GAP Bölgesi Halihazır Harita Yapımı

GAP Bölgesi'ndeki belediye sayısı 177'dir. 2008 sonu itibariyle, GAP İdaresi tarafından; 98 belediyenin halihazır haritaları, 4 adet ilave - revizyon ve 13 adet özel projer için üretilen haritalar olmak üzere toplam 170 605.45 ha'lık alanda 115 adet halihazır harita üretimi çalışması tamamlanmış ve haritalar İdare'ce onaylanmıştır.

2008 yılında;

- Adıyaman'da 2, Diyarbakır'da 1 olmak üzere toplam 3 yerleşimin halihazır harita üretimi işi tamamlanmıştır.

Tablo 22: 2008 Yılında Tamamlanan Haritalar

Yerleşim Adı	Sözleşme Tarihi	İşe Başlama Tarihi	İşin Süresi (Takvim Günü)	İşin Bitiş Tarihi
Harmanlı (Adıyaman)	17.03.2008	01.04.2008	150	06.12.2008
Kahta (Adıyaman)	21.05.2008	01.04.2008	150	2008
Hani (Diyarbakır)	21.03.2008	01.04.2008	150	2008

1.3.1.2. İmar Planı

GAP Bölgesi'ndeki belediye sayısı 177'dir. 2008 sonu itibariyle, bu belediyelerin 65 adedinin imar planı (%33'u) GAP İdaresi tarafından yaptırılmıştır.

2008 yılında;

- Şanlıurfa'da 1 ve Şırnak'ta 1 olmak üzere toplam 2 yerleşimin imar planı işi tamamlanmıştır.
- Diyarbakır'da 1, Adıyaman'da 1 ve Şırnak'ta 1 olmak üzere toplam 3 yerleşimin imar planı çalışmaları devam etmektedir.

Tablo 23: 2008 Yılı İmar Planları

Yerleşim Adı	Sözleşme Tarihi	İşe Başlama Tarihi	İşin Süresi (Takvim Günü)	İşin Bitiş Tarihi
Kasrik (Şırnak)	13.03.2008	26.03.2008	180	Devam ediyor.
Eğil (Diyarbakır)	08.10.2008	15.10.2008	210	Devam ediyor.
Çelikhan (Adıyaman)	18.05.2007	30.05.2007	210	Devam ediyor.
Hilvan (Şanlıurfa)	08.08.2007	22.08.2007	210	03.11.2008
Çalışkan (Şırnak)	22.11.2007	28.11.2007	180	04.12.2008

1.3.2. Altyapı Koordinatörlüğü Tarafından Yürütülen Proje ve Faaliyetler

1.3.2.1. GAP Bölgesi Katı Atık Yönetimi

2008 yılına kadar, Adıyaman (Merkez), Batman (Merkez), Siirt (Merkez), Kilis (Merkez), Nizip (Gaziantep) ve Bismil (Diyarbakır) Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi Uygulama Projeleri tamamlanarak belediyelerine teslim edilmiştir.

Kilis (Merkez) Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi Uygulama Projesi İnşaat çalışmaları devam etmektedir.

1.3.2.2. Kahta Kanalizasyon Projesi

Kanalizasyon Projesi tamamlanmıştır. Arıtma tesislerinden Güney 2 tamamlanarak işletilmek üzere belediyesine teslim edilmiştir. Güneybatı 1 inşaatı ise % 65 oranında tamamlanmış olup yeterli ödenek temin edilebilirse inşaatına devam edilecektir.

1.3.2.3. GAP Bölgesi Köy İçme Sularının Yaygınlaştırılması

GAP Bölgesi'nde bulunan susuz köylerin yer altı suyu etütlerinin yapılarak, bu köylerin hijyenik koşullarda sağlıklı içme suyu kaynağına kavuşturulması amacıyla alınan sondaj makinesi ile 1998-2008 dönemi itibariyle 76 303 metre sondaj gerçekleştirilmiş; 251'i sulu toplam 365 adet kuyu açılmıştır.

2008 yılında Adıyaman iline bağlı köylerde toplam 5 435 metre sondaj yapılmış ve 18'i sulu olmak üzere 33 adet kuyu açılmıştır.

Tablo 24: İller İtibariyle Sondaj Çalışmaları Envanteri (1998-2008)

İLİ	Açılan Kuyu Sayısı				Metraj	Hizmet Götürülen		
	Sulu	Kuru	Terk	Toplam		Köy, Mezra	Diğer	Toplam
Adıyaman	47	20	13	80	15 763	53	9	62
Batman	16	14	2	32	5 908	33	2	35
Diyarbakır	-	-	-	-	-	-	-	-
Gaziantep	-	-	-	-	-	-	-	-
Kilis	19	4	5	28	4 924	12	9	21
Mardin	104	15	7	126	27 088	87	14	101
Siirt	-	-	-	-	-	-	-	-
Şanlıurfa	10	12	5	27	3 560	13	3	16
Şırnak	55	8	9	72	19 070	46	14	60
Toplam	251	73	41	365	76 303	244	51	295

1.3.3. Çevre, Kültür ve Turizm Koordinatörlüğü'nün Proje ve Faaliyetleri

1.3.3.1. Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Projesi

Hasankeyf'te yürütülen 2008 yılı arkeolojik kazı ve kurtarma çalışmaları, 1-5 Haziran 2008 tarihlerinde gerçekleştirilen hazırlık aşamasından sonra, Prof. Dr. Abdüsselam Uluçam başkanlığında, 2 kazı ekip üyesi ve 70 işçi ile başlamıştır. Üç dönem halinde toplam 9 uzmanla sürdürülen fiili kazılar 29.08.2008 tarihinde sona ermiş, Hasankeyf Yeniden Yerleşim Alanı'ndaki sondaj çalışmaları ile birlikte yürütülen acil onarım (sağlamlaştırma) çalışmaları 11.09.2008 tarihi itibariyle tamamlanmıştır. Çizimle belgeleme çalışmalarına bu tarihten sonra da devam edilmiştir.

Kazı dönemi boyunca kazı başkanı dışında, öğretim üyeleri, uzman sanat tarihçileri, seramik restorasyon uzmanı, arkeologlar, Bakanlık temsilcisi ve değişik üniversitelerden 15 öğrenci ve toplam 70 işçi çalışmalara katılmıştır.

2008 yılı kazı ödenekleri, GAP İdaresi ve DSİ Genel Müdürlüğü tarafından karşılanmıştır.

2008 yılı çalışmaları; "Kazı Çalışmaları", "Çevre Düzenlemesi ve Basit Onarım Çalışmaları", "Laboratuar Çalışmaları" ve "Diğer Çalışmalar" olmak üzere 4 ana başlık altında gerçekleştirilmiştir.

Kazı Çalışmaları: Mardinike Camii (Sahil Sarayı) kazısı, Büyük Saray kazısı, Hamam kazısı, Kasır kazısı ve Yeniden Yerleşim Alanı'nda sondaj çalışmaları.

Çevre Düzenlemesi ve Basit Onarım Çalışmaları: İç Kale'de toprak tahliyesi ve mağara temizliği çalışmaları, kazı alanlarında temizlik çalışmaları, kazı alanlarında yapılan basit onarım çalışmaları ve Artuklu Hamamı'nda acil onarım çalışması.

Laboratuar Çalışmaları: Seramik çalışmaları, seramik belgeleme çalışmaları, seramik restorasyon çalışmaları, seramik eserler onarım ve koruma çalışmaları, metal objeler ve lüleler

Diğer Çalışmalar: Belgeleme çalışmaları, video ve fotoğraf çekimleri, çizimle belgeleme (rölöve, restitüsyon, restorasyon, acil önlem) çalışmaları, malzeme analizi.

Ayrıca, 2004 yılında ilgili taraflar arasında imzalanan Protokol kapsamında yer alan; yayın çalışmalarının 2 yılda bir gerçekleştirilmesine yönelik olarak “Hasankeyf 2006-2007 Çalışmaları” GAP İdaresi tarafından yayınlanmıştır.

1.3.3.2. İlsu Barajı ve HES Projesi – Yeniden Yerleşim, Kültürel Varlıklar, Çevre

İlsu Barajı ve HES Projesi, Hükümetler arası ikili işbirliği çerçevesinde, Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nun 1997 yılı Kararnamesi ve 2004 yılı Kararname Tadilatı ile %100 dış kredili olarak yapılmaktadır. Projeyi değerlendirecek ve projenin finanse edilebilirliğini garanti edecek olan İhracat Kredi Kuruluşları; görev tanımı, yeniden yerleşim eylem planı, çevre eylem planı, kültürel miras eylem planının yapılması ile ilgili tüm önlemlerin alınması ve eylemlerin sonuçlandırılmasından sorumlu olacak komitelerin kurulmasını şart koşmuştur.

İlsu Barajı Proje uygulama birimi bünyesinde oluşturulan alt komitelerde (Yeniden Yerleşim, Kültürel Varlıklar, Çevre) GAP İdaresi Başkanlığı'nda çalışan üç uzman da yer almaktadır. Bu kapsamda, kültürel miras ve çevre konularında toplantılara ve saha ziyaretlerine katılmakta ve alınan kararlarda teknik destek sağlanmaktadır.

Ayrıca Yeniden Yerleşim kapsamında yürütülen “Uzun Vadeli Gelir İyileştirmesi, Geçim Kaynakları İyileştirme Planı” ve “Gelir İyileştirme Tahminlerinin Oluşturulması” çalışmalarının koordinasyonu GAP İdaresi'ne verilmiş olup, öncelikli olarak baraj inşaatından doğrudan etkilenecek 6 yerleşime yönelik söz konusu çalışmalar, diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte GAP İdaresi koordinasyonunda sürdürülmektedir.

1.4. ULUSLARARASI İLİŞKİLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.4.1. GAP Bölesi'nde Sele Maruz Kalan Alanlarda Sel Riskinin Azaltılması Projesi

Proje, Ekim-Kasım 2006 tarihlerinde GAP Bölgesi'nde meydana gelen sel felaketinin fiziksel ve sosyal etkilerini azaltmak, sel riskini önlemek ve yerel idarelerin kapasitelerini artırmak amacıyla hazırlanmıştır. Başlangıç ve bitiş tarihi Kasım 2007 - Kasım 2010 olan proje AB finansman desteğiyle gerçekleştirilmektedir. Proje, Ekim-Kasım 2006 tarihinde sele maruz kalan altı ili (Şanlıurfa, Mardin, Siirt, Şırnak, Batman, Diyarbakır) kapsamaktadır.

Bütçesi 17.2 milyon Avro (14 milyon Avro AB finansmanı, 3.2 milyon Avro ulusal eşfinansman) olan proje iki hibe programından oluşmaktadır:

Fiziksel Planlama ve Altyapı Bileşeni	(12.8 milyon Avro)
Sosyal Destek Bileşeni	(2.2 milyon Avro)
- Teknik Yardım	(2.2 milyon Avro)

İki hibe programı için de Teklife Çağrı hazırlanmış ve 31 Ocak 2008 tarihinde yayınlanmıştır. Projelerin son başvuru tarihleri 5- 6 Mayıs 2008 olarak belirlenmiştir. 11-16 Şubat 2008 tarihleri arasında 6 ilde hibe programı tanıtımları yapılmıştır. 25 Şubat -19 Mart 2008 tarihleri arasında 6 ilde üçer günlük eğitimler düzenlenmiş olup 296 kişiye eğitim verilmiştir. 24 Mart - 5 Nisan 2008 tarihleri arasında ikişer günlük yardım masaları oluşturulmuş, bu sayede 116 başvuru sahibine ulaşılmıştır.

12 Mayıs 2008 itibariyle projelerin açılması ile hibe programı değerlendirme süreci başlamış ve Kasım 2008'e kadar devam etmiştir. Fiziksel Planlama ve Altyapı Hibe Programı için toplam başvuru sayısı 120, Sosyal Destek Hibe Programı için ise 65 olmuştur. Fiziksel Planlama ve Altyapı Hibe Programı'nda 16 proje, Sosyal Destek Hibe Programı'nda 21 proje hibe almaya hak kazanmıştır. 30 Kasım 2008 itibariyle nihai faydalanıcılar ile sözleşmeler imzalanmıştır.

Proje süresince ilgili kurum ve kuruluşlara verilecek danışmanlık hizmetleri, uluslararası, ulusal ve yerel uzmanlarından oluşan Teknik Destek Ekibi (TDE) Şanlıurfa'da kurulan proje ofisinde faaliyetlerini sürdürecektir. TDE, 15 Aralık 2008 - 14 Aralık 2010 tarihleri arasında hizmet sunacaktır.

Tablo 25: Proje Kapsamında Hibe Almaya Hak Kazanan Projeler

ŞANLIURFA				
S.NO	İL	PROJE ADI	HİBE FAYDALANICISI	PROJE TÜRÜ
1	Şanlıurfa	Kepez Tepeleri Kaynaklı Taşkın Koruma Projesi	Ceylanpınar Belediyesi	Altyapı Projesi
2	Şanlıurfa	Viranşehir Yağmur Suyu Drenajı Projesi	Viranşehir Belediyesi	Altyapı Projesi
3	Şanlıurfa	Şanlıurfa Bölgesi Afet Merkezi Projesi	Şanlıurfa Belediyesi	Altyapı Projesi
4	Şanlıurfa	Hilvan İlçe Merkezinin Korçık Deresi Taşkınlarından Korunması Projesi	Hilvan Köylere Hizmet Götürme Birliği	Altyapı Projesi
5	Şanlıurfa	Şanlıurfa Sele Hazır: Önleyebilirsiniz, Korunabilirsiniz, Kurtarabilirsiniz Projesi	Şanlıurfa İl Sivil Savunma Müdürlüğü	Sosyal Proje
6	Şanlıurfa	Şanlıurfa'da Selde Hayvan Zayıflığının Azaltılması Konusunda Kapasite Geliştirme Projesi	Şanlıurfa İl Sivil Savunma Müdürlüğü	Sosyal Proje
7	Şanlıurfa	Özürlü Gençlerimize ve Kadınlarımıza İş Sağlamak Amaçlı Eğitim Projesi	Ceylanpınar Belediyesi	Sosyal Proje
8	Şanlıurfa	Güvenli Yaşam Projesi	Şanlıurfa Belediyesi	Sosyal Proje
9	Şanlıurfa	Selle birlikte Yaşamayı Öğrenelim Üretime Katkı Sağlayalım Projesi	Akçakale Belediyesi	Sosyal Proje
10	Şanlıurfa	Sel Gibi Sağlık Projesi	Şanlıurfa İl Sağlık Müdürlüğü	Sosyal Proje

BATMAN				
S.NO	İL	PROJE ADI	HİBE FAYDALANICISI	PROJE TÜRÜ
1	Batman	Tuzlagözü Köyü Kanalizasyon, Yağmur Suyu Şebekesi Onarım Projesi	Kozluk Köylere Hizmet Götürme Birliği	Altyapı Projesi
2	Batman	Kavakdibi Köyü Kanalizasyon, Yağmur Suyu Yapımı Projesi	Kozluk Köylere Hizmet Götürme Birliği	Altyapı Projesi
3	Batman	Ulaşlı Köyü Kanalizasyon, Yağmur Suyu Yapımı Projesi	Kozluk Köylere Hizmet Götürme Birliği	Altyapı Projesi
4	Batman	Gökçepınar Köyü Yağmur Suyu Tahliye ve Kanalizasyon Şebekesi Projesi	Gercüş Köylere Hizmet Götürme Birliği	Altyapı Projesi
5	Batman	Batman Acil Durum Yönetim Merkezi Projesi	Batman İl Özel İdaresi	Altyapı Projesi
6	Batman	Suya Sabuna Dokun Projesi	Batman İl Sağlık Müdürlüğü	Sosyal Proje
7	Batman	Selden Sonra Projesi	Batman İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü	Sosyal Proje
8	Batman	Yeni Bir Hayat İçin Projesi	Batman İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Sosyal Proje
9	Batman	Sel Engellilik Tanımaz Projesi	İş Kurumu Batman Müdürlüğü	Sosyal Proje
10	Batman	Psikolojik Danışmanlık ve Sosyal Destek Merkezi Projesi	Batman İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Sosyal Proje
11	Batman	Daha Umutlu Yarınlar İçin Projesi	İş Kurumu Batman Müdürlüğü	Sosyal Proje
12	Batman	Afet Audio-Visual: Toplum Temelli Afet Eğitimi	Batman İl Özel İdaresi	Sosyal Proje

DİYARBAKIR				
S.NO	İL	PROJE ADI	HİBE FAYDALANICISI	PROJE TÜRÜ
1	Diyarbakır	Bismil İlçe Merkezi Taşkın Sel Koruma Projesi	DSİ X.Bölge Müdürlüğü	Altyapı Projesi
2	Diyarbakır	Geçmişimizi Bugüne, Bugünümüzü Geleceğe Taşyalım Projesi	Çermik Köylere Hizmet Götürme Birliği	Altyapı Projesi
3	Diyarbakır	Lice-Kocaköy-Ağaçlı Afet Yardım Grubu (LİKA-AYG) Projesi	Lice Belediyesi	Sosyal Proje
4	Diyarbakır	Tarımsal Aile İşletmelerinde Sürdürülebilir Sel Risk Yönetimi Projesi	Güneydoğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Sosyal Proje
5	Diyarbakır	Bismil İlçesine Bağlı Köylerde Halk Sağlığının Geliştirilmesi Projesi	Bismil Köylere Hizmet Götürme Birliği	Sosyal Proje
6	Diyarbakır	Afet Bilinci ve Yönetimi Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi	Çınar Belediyesi	Sosyal Proje

MARDİN				
S.NO	İL	PROJE ADI	HİBE FAYDALANICISI	PROJE TÜRÜ
1	Mardin	Nusaybin Çağ-Çağ Projesi	Nusaybin Belediyesi	Altyapı Projesi
2	Mardin	Şenyurt Belediyesi Afet Yönetimi Destek Projesi	Şenyurt Belediyesi	Sosyal Proje
3	Mardin	Sel Felaket Olmasın Projesi	Mardin İl Millî Eğitim Müdürlüğü Rehberlik ve Araştırma Merkezi	Sosyal Proje

ŞIRNAK				
S.NO	İL	PROJE ADI	HİBE FAYDALANICISI	PROJE TÜRÜ
1	Şırnak	Uludere Taşkın Koruma Projesi	Uludere Belediyesi	Altyapı Projesi
2	Şırnak	Cizre'de Taşkın Suların Önlenmesi Projesi	Cizre Belediyesi	Altyapı Projesi
3	Şırnak	Silopili Kadınlar Afetlere Hazırlanıyor Projesi	Silopi Halk Eğitim Merkezi	Sosyal Proje

SİİRT				
S.NO	İL	PROJE ADI	HİBE FAYDALANICISI	PROJE TÜRÜ
1	Siirt	Yedikapı ve Yağcılar Grup Yolunun Sel Riskinden Korunması Projesi	Siirt İl Özel İdaresi	Altyapı Projesi
2	Siirt	Eruh Belediyesi Dere Islahı Projesi	Eruh Belediyesi	Altyapı Projesi
3	Siirt	İş Makinesi Operatörü Yetiştirme Projesi	Siirt İl Özel İdaresi	Sosyal Proje

1.4.2. AB-GAP Kültürel Mirasın Geliştirilmesi Projesi

2004-2007 yılları arasında uygulanan GAP Bölgesel Kalkınma Programı'nın üç bileşeninden biri GAP Kültürel Mirasın Geliştirilmesi Projesi'dir. Proje kapsamında hibe programı faydalanıcısı olan 31 projenin faaliyetleri Kasım 2007'de sona ermiştir. İzleme ve değerlendirme çalışmaları 2008 yılının ilk 6 ayı boyunca devam etmiştir.

1.4.3. Diğer Faaliyetler

EXPO 2008 Fuarı Hazırlıkları

14 Haziran-14 Eylül 2008 tarihleri arasında Zaragoza, İspanya'da 144 ülkenin katılımı ile 7.5 milyon kişinin ziyaret etmesi beklenen 'Su ve Sürdürülebilir Kalkınma' temalı EXPO 2008 gerçekleştirilmiştir. Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlıkları yürütülmüş olan ve suyun hayat anlamına geldiğinin vurgulandığı Türkiye standının büyük bir bölümünde GAP sergisi yer almıştır. 1 Ocak 2008 tarihinden itibaren GAP İdaresi hazırlık çalışmalarında bilfiil yer almıştır.

Zaragoza EXPO 2008 sürecinde gerçekleştirilen 8 tematik haftanın 4. haftasında yer alan “Havza Yönetimi ve Sınırışan Sular” konu başlığı altında GAP İdaresi konsorsiyum üyesi kurumdur. Ayrıca, “Su, Benzersiz Bir Kaynak: Paylaşılan Sular, Yönetişim, Su Jeopolitiği, Havzalar ve Akiferler” konulu tematik hafta ve Türk Milli Gününe katılım sağlanmıştır. Bu tematik haftalarda amaç su ve sürdürülebilir kalkınma ile ilgili konularda yüzyılın belli başlı sorunlarıyla başa çıkabilme yolunda farklı alternatifleri keşfetmektir.

5. Dünya Su Forumu (16-22 Mart 2009)

GAP İdaresi, DSİ ve Dünya Su Konseyi ile ortaklaşa düzenlenen 5. Dünya Su Forumu (16-22 Mart 2009-İstanbul) hazırlık toplantısı 10 Ocak 2008 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir.

5. Dünya Su Forumu, 2. Tematik ve Bölgesel Koordinasyon toplantısı 7-8 Şubat 2008 tarihlerinde İstanbul’da yapılmıştır.

7-10 Temmuz 2008 Zaragoza EXPO 2008 kapsamındaki “Paylaşılan Sular, Yönetişim, Su Jeopolitiği, Havzalar ve Akiferler” konularının işleneceği bu tematik haftadan çıkan sonuçlar 5. Dünya Su Forumu’na taşınmıştır. Ayrıca Havza Organizasyonları Uluslararası Ağı (INBO), Havza Organizasyonları Akdeniz Ağı (MENBO) ve Avrupa Su Ortakları (EWP) tarafından, bu tematik haftada düzenlenen "Avrupa ve Akdeniz Ülkelerindeki Havza Yönetimi ve Sınırışan Sular" konulu toplantıya katılım sağlanmıştır. 5. Dünya Su Forumunda GAP İdaresi bu başlık altında Konsorsiyum üyesidir.

Eylül 2008’de, Dünya Su Forumu’nda yer alan 3.1 no’lu “Havza Yönetimi ve Sınırışan Sular Başlığı” için “Güneydoğu Anadolu Projesi: Sosyo-ekonomik Bağlamda Bütüncül Su Kaynakları Yönetimi” adlı oturum teklifi hazırlanmıştır.

5. Dünya Su Forumunda yer alan 1.2 no’lu “Su Konulu Göç ve Değişen Arazi Kullanımı, İnsan Yerleşimleri ve Su” başlığı eş Koordinatörlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından GAP İdaresi’ne teklif edilmiştir. Dünya Su Forumu Program Komitesi tarafından bu teklif onaylanmıştır.

12 Aralık 2008-9 Ocak 2009 tarihlerinde 1.2 no’lu “Su Konulu Göç ve Değişen Arazi Kullanımı, İnsan Yerleşimleri ve Su” adlı başlığın oturum planlaması yapılmıştır.

1.5. BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.5.1. Tasarım ve Dökümantasyon Koordinatörlüğü

Tasarım Çalışmaları

- GAP Ekonomik Sosyal Konsey Toplantıları kapsamında 5 adet kitapçık tasarlanmış ve bastırılmıştır.
- GAP Ekonomik Sosyal Konsey Toplantıları’nın deşifreleri yaptırılarak çoğaltılmıştır.
- GAP Ekonomik Sosyal Konsey Toplantıları’nın DVD kayıtları yapılarak çoğaltılmıştır.
- GAP Eylem Planı Basın Toplantısı kapsamında sahne fonu tasarımı yapılmıştır.
- GAP Eylem Planı Sunuşu hazırlanmıştır.
- ÇATOM Burs Projesi kapsamında düzenlenen Piyano Resitali için afiş, davetiye ve broşür tasarımı yapılmıştır.
- GAP İdaresi Son Durum Raporu’nun tasarımı yapılarak bastırılmıştır.

- GAP İdaresi Faaliyet Raporu'nun tasarımı yapılarak bastırılmıştır.
- GAP TV Dershanesi Projesi için Bilgilendirme Kitapçığı tasarlanmıştır.
- Mardin'de Gümüş İşçiliğinin Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması Projesi kapsamında afiş tasarımı yapılmıştır.
- 2 dilde GAP Kültür konulu broşür tasarımı yapılmıştır. (İspanyolca, Türkçe)
- 4 dilde, GAP Tanıtım Filmi yaptırılmıştır. (İngilizce, İspanyolca, Arapça, Türkçe) (1 dakika, 10 dakika, 30 dakika)
- 9 adet toplantı kayda alınarak DVD'ye aktarılmıştır.
- 8 adet toplantıda fotoğraf çekimi yapılarak CD'ye aktarılmıştır.

Dokümantasyon Çalışmaları

2008 yılı içerisinde çeşitli, kamu kurum ve kuruluşlarından, sivil toplum örgütlerinden gelen yayınlar kayda alınmıştır.

Yurtiçi ve yurtdışında yapılan GAP İdaresi'nin katıldığı toplantılara ve GAP İdaresi'nin düzenlemiş olduğu sempozyumlara, eğitim seminerlerine v.b.

- Ücretli yayınlarımızdan; Türkçe ve İngilizce 105 adet
- Ücretsiz yayınlarımızdan; Türkçe ve İngilizce 1715 yayın verilmiştir.

Kurum personeline, öğrencilere ve akademisyenlere vs. ödünç yayın verilmiştir.

2008 yılında basımı yapılan GAP Eylem Planı'nın (2008-2012) dağıtımı yapılmıştır.

2008 yılı içerisinde; Türkçe, İngilizce yayınların satışı sonucunda 140 TL tahsil edilmiştir.

1.5.2. Basın ve Halkla İlişkiler Koordinatörlüğü

Tablo 26: Basın ve Halkla İlişkiler Koordinatörlüğü 2008 Yılı Organizasyonları

	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam
Toplantılar	13	1	14
Fuarlar	4	-	4
Ziyaretler	37 Heyet 630 kişi	-	37

Ayrıca gelen heyetlere merkezde 10, Bölge'de 25 adet brifing verilmiş, bilgi edinme hakkı kapsamında 103 başvuru cevaplanmıştır.

1.6. STRATEJİK PLANLAMA, İZLEME-DEĞERLENDİRME VE KOORDİNASYON GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

GAP İdaresi 2007 Yılı Faaliyet Raporu hazırlanmıştır.

GAP Kamu Yatırımlarında Son Durum Raporu hazırlanmıştır.

Başbakanlık, GAP İdaresi'nin bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığı ve diğer Bakanlıklar'dan talep edilen raporlar ve bilgi notları hazırlanmıştır.

Soru önermeleri cevaplandırılmıştır.

GAP ve GAP Bölgesi'ne ilişkin istatistiki bilgilerin yer aldığı "Güneydoğu Anadolu Projesi Yönetici El Kitabı" ve "Rakamlarla GAP" dökümanları güncellenmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Bařkallđı'nın 2008 yılı "Yatırım Programı Teklifi" derlenerek Devlet Planlama Teşkilatına sunulmuş ve vize işlemleri gerçekleştirilmiştir.

20. GAP Yüksek Kurulu toplantı hazırlık çalışmaları yürütölmüştür. Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Nazım Ekren'in başkanlığında, Bayındırlık ve İşkan Bakanı Faruk Nafiz Özak ve Tarım Ve Köyişleri Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in katılımıyla 14 Mart 2008 tarihinde gerçekleştirilen toplantıda řu kararlar alınmıştır:

- 2008-2012 dönemine yönelik olarak hazırlanmakta olan GAP Eylem Planı'nın uygulanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve revizyonu GAP Yüksek Kurulu tarafından yapılacaktır.
- Planın sekreteryaya hizmetleri GAP İdaresi tarafından yürütölecek, 6 aylık periyotlar halinde, gerçekleşme ve değerlendirme raporları hazırlanarak 6 ayda bir olağan olarak toplanan GAP Yüksek Kurulu'nda göröşülecektir.
- Ayrıca, GAP Yüksek Kurulu, gerektiğinde daha kısa sürelerde Eylem Planı'nı göröşmek üzere toplanacaktır.

1.6.1. GAP Eylem Planı Hazırlık alışmaları

2008 yılında gerçekleştirilen GAP Eylem Planı hazırlıkları ve sonrasında planın uygulanma aşamasındaki izleme-değerlendirme alışmaları GAP İdaresi'nde Yatırımları-İzleme Değerlendirme Koordinatörlüğu tarafından gerçekleştirilmiştir.

GAP Eylem Planı tamamen katılımcı yöntemlerle ve bölge halkının talep ve önerileri dikkate alınarak hazırlanmıştır. GAP illerinin her birinde GAP'tan sorumlu Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Nazım Ekren başkanlığında "**Ekonomik ve Sosyal Konsey Toplantıları**" düzenlenmiştir. Bu toplantılara Bölge Milletvekilleri, mülki idare amirleri, üst düzey bürokratlar, yerel temsilciler, sanayi ve ticaret odası temsilcileri ve sivil toplum kuruluşları katılmıştır. Toplantılarda tüm katılımcılara söz verilmiş; göröş ve önerileri kaydedilmiştir. Ankara'da Bölge Milletvekilleri, bürokratlar ve medya temsilcileri ile ayrı ayrı değerlendirme toplantıları yapılmıştır. Daha sonra kamu kurumlarından GAP Eylem Planı kapsamında yer alması gereken yatırım ve projelerini belirlemeleri istenmiştir. GAP Eylem Planı DPT ve GAP İdaresi işbirliği ile yaklaşık 8 aylık bir çalışmanın sonucunda, yapılan tüm toplantıların ve değerlendirmelerin işığında tüm tarafların talep ve önerileri dikkate alınarak, gerçekçi ve uygulanabilir bir şekilde hazırlanmıştır.

GAP Eylem Planı 27 Mayıs 2008 tarihinde Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından Diyarbakır'da kamuoyuna açıklanmış, 18 Haziran 2008 tarih ve 26910 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/11 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile de uygulamaya konulmuştur.

GAP Eylem Planı kapsamında 4 gelişme eksenini ve bu eksenler altında 73 ana eylem belirlenmiştir. Ana eylemler çerçevesinde yer alan proje ve faaliyetlerin sayısı ise 300'ün üzerindedir.

Plan kapsamındaki her bir eylemin hangi kurum tarafından gerçekleştirileceği, hangi kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılacağı, hangi tarihler arasında yürütüleceği ve en önemlisi ihtiyaç duyulacak kaynak miktarı belirlenmiştir. Daha da önemlisi kaynak ihtiyacının karşılanmasına yönelik tedbirler alınmış, hukuki düzenlemeler yapılmıştır.

GAP Eylem Planı'nın izlenmesi, değerlendirilmesi ve koordinasyonundan sorumlu kuruluş GAP Bölge Kalkınma İdaresi'dir. Plan kapsamında yer alan 73 ana eylem için sorumlu kuruluşlar tarafından hazırlanan iş takvimleri çerçevesinde Eylem Planı'nın gelişme aşamalarını izlemek, uygulama aşamasında ortaya çıkan sorun ve darboğazları tespit etmek ve ilgili kuruluşlarla koordinasyon içinde gerekli öneri ve tedbirleri ortaya koyarak GAP Yüksek Kuruluna iletmek, planın tıkandığı noktalarda GAP Yüksek Kurulunu uyararak zamanında müdahale olanağını sağlamak amacıyla oluşturulan "**Plan İzleme ve Yönlendirme Komitesi**" GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanının başkanlığında, seçilmiş bazı bakanlık ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının Bakanlık ve Müsteşarlıklarda en az Müsteşar Yardımcısı, diğer kurum ve kuruluşlarda ise Genel Müdür düzeyindeki temsilcilerinden oluşmaktadır. Komite'nin sekretarya hizmetleri de GAP İdaresi tarafından yürütülmektedir.

Eylem Planının ihtiyaçlara göre revize edilmesi GAP Yüksek Kurulu'nun yetkisindedir. Planın uygulanmasından ise Eylem Planı'nda yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşları sorumludur.

1.6.2. GAP Eylem Planı İzleme-Değerlendirme Çalışmaları

İlk **GAP Eylem Planı İzleme ve Yönlendirme Komitesi** 30 Ekim 2008 tarihinde GAP İdaresi'nde toplanmıştır. Toplantıda GAP Eylem Planı uygulamalarının ilk raporu olarak hazırlanan GAP Eylem Planı İzleme Raporu (2008/3) görüşülmüş ve GAP Yüksek Kurulu'na sunulacak hale getirilmiştir.

6 Kasım 2008 tarihinde Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Nazım Erken başkanlığında, Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, Tarım ve Köyişleri Bakanı Dr. Mehmet Mehdi Eker, Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'nun katılımlarıyla, 6 Kasım 2008 tarihinde GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığında toplanan **21. GAP Yüksek Kurulu**'nda GAP Eylem Planı İzleme Raporu (2008/3) görüşülmüş ve aşağıdaki kararlar alınmıştır:

- GAP, KOP ve DAP kodlu projeler arası aktarmalar hariç, bu projelerden diğer projelere ödenek aktarmalarında, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Nazım Erken yetkilidir.
- Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü'nün görev alanı dışında kalan, küçük ölçekli (500 m³'ün altında) sulamaların bir an önce gerçekleştirilmesi amacıyla, Çevre ve Orman Bakanlığı (DSİ Genel Müdürlüğü) ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bir araya gelerek çözüm üretecektir. Konu ile ilgili olarak gerekirse 5286 sayılı yasada mevzuat değişikliğine gidilecektir.
- GAP Eylem Planı'nda yapılması gereken revizyonlar için GAP Bölge Kalkınma İdaresi ilgili kurumlarla birlikte çalışma yaparak, GAP Yüksek Kurulunun bir sonraki toplantısında öneride bulunacaktır.
- Tarım ve Köyişleri Bakanlığının teklifi üzerine, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Ceylanpınar Tarım İşletmesi Müdürlüğü arazilerinin sulanabilmesi için Hazine

Müsteşarlığı, DPT Müsteşarlığı, DSİ Genel Müdürlüğü, GAP Bölge Kalkınma İdaresi ve Maliye Bakanlığı bir araya gelerek konu ile ilgili çalışma yapacaktır.

Ayrıca GAP İdaresi **e-GAP** adında bir sayısal izleme ve değerlendirme sistemi kurmak için çalışmalara başlamıştır. Türk Telekom A.Ş. ile beraber üretilen programın ön çalışmaları tamamlanmıştır. İlgili tüm kamu kurum ve kuruluşların personeline verilecek eğitimlerden sonra sistem kullanıma alınacaktır. Böylece projenin anlık izlemeye alınması sağlanacaktır.

1.7. İNSAN KAYNAKLARI VE KALİTE SİSTEMLERİ GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.7.1. Personel İşleri Koordinatörlüğü

Tablo 27: Personel İşleri Koordinatörlüğü Tarafından Verilen Hizmetler

Verilen Hizmetler	İşlem Sayısı
Açıktan atanan personel işlemleri	5
Naklen atanan personel işlemleri	1
Görevlendirilen geçici personel işlemleri	2
Kurumuna iade edilen kur.izinli personel işlemleri	2
Kurumuna iade edilen geçici personel işlemleri	1
Emekli olan personel işlemleri	7
İstifa ve vefat eden personel işlemleri	5
Naklen ayrılan personel işlemleri	4
Personel sicil dosyası işlemleri	30
Personel yıllık sicil raporu işlemleri	78
Personel disiplin işlemleri	3
Personel sağlık ve izin işlemleri	1 950 sağlık + 1 150 izin
Personel intibak işlemleri	6
Personel terfi işlemleri	24
Seyahat işlemleri (yurtiçi-yurtdışı)	438
Mal bildirim işlemleri	20

1.7.2. Organizasyon, Metot ve Kalite Sistemleri Koordinatörlüğü'nün Faaliyetleri

2008 yılında gerçekleştirilen eğitim faaliyetleri;

Tablo 28: Organizasyon, Metot ve Kalite Sistemleri Koordinatörlüğü'nün Faaliyetleri

Eğitimler	Katılan Kişi Sayısı
Yurtdışı	1
Yabancı Dil	-
Mesleki Uzmanlık	117
Kişisel Gelişim	(91)
Uzmanlık	(26)
Toplam Personel Sayısı	259

1.8. İDARİ VE MALİ İŞLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

2008 yılında 16 adet ilanlı, 286 adedi doğrudan temin yolu ile olmak üzere toplam 302 adet mal ve hizmet alımı gerçekleştirilmiş ve bu ihalelerden 1 adedi pazarlık usulü ihale, 2 adet doğrudan temin iptal edilmiş, diğer satın alımlar (ihale/doğrudan temin) sorunsuz olarak tamamlanmıştır.

15 adet sürücüsüz araç kiralanmıştır.

GAP İdaresi'nin demirbaş ve tüketim malzemesi talepleri karşılanmıştır.

Ayniyat kayıtları ve demirbaş takibi işlemleri Taşınır Mal Yönetmeliği gereğince yürütülmektedir.

GAP İdaresi'nin bütçesi hazırlanmış ve mali işlemler yapılmıştır.

Yurt içi ve yurt dışı görevli giden personel için 338 adet yolluk tahakkuk işlemleri yapılmıştır.

GAP İdaresi'ne gelen ve giden evrak ile birim evrakına gelen evrakın zaman kaybetmeden dağıtılması sağlanmış ve GAP İdaresi'ne gelen ve giden toplam 7 390 adet evrakın tasnif ve dağıtımı yapılmıştır.

Birimlerin ihtiyacı olan hizmetli personelin yönetimi, toplantı salonlarının organizasyonunda teknik ve diğer destek hizmetleri yerine getirilmiştir.

Hizmet binaları ve işletim sistemleri ile demirbaş eşya ve malzemenin her türlü arıza giderme ve bakım – onarım işleri yapılmış, yapılamayan arızalar için hizmet satın alımı yaptırılmıştır. Yıl içinde yapılan her türlü bakım ve onarım sayısı 114 adettir.

Araçların bakım – onarım işleri toplam 60 adettir.

Daire tabipliğinde 1080 hasta muayenesi yapılmıştır.

Günlük 240 kişilik tabldot hizmeti verilmiştir.

GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü'nde (22), merkezde (2) adet olmak üzere toplam lojman sayısı 24 adettir. Bunların 3'ü görev tahsisli, 21 tanesi sıra ve şartlı tahsislidir.

1.10. GAP İDARESİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Yukarıda ayrıntılı olarak verilen proje ve faaliyetlerin Bölgede gerçekleştirilmesi çalışmaları dışında GAP İdaresi Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü tarafından yürütülen diğer proje ve faaliyetler şunlardır:

1.10.1. Bölge Müdürlüğü'nün 2008 Yılı Toplantı ve Organizasyonları

Tablo 29: Bölge Müdürlüğü'nün 2008 Yılı Tanıtım ve Organizasyonları

Toplantı	24
Kutlama, Karşılama, Konser ve Törenler	3
Brifingler (Heyet/Organizasyon)	26
Eğitim Kursu	8
Panel	1
Fuar	4
TV Radyo - Programı	3
Toplam	69

1.10.2. Ziyaretler

1990-2008 döneminde Bölge'yi toplam 1 723 heyet, 23 663 kişi ziyaret etmiştir.

Tablo 30: 2008 Yılında Bölge'ye Giden Yerli - Yabancı Heyet ve Basın

Yerli Heyet	11/ 488 Kişi
Yabancı Heyet	14 / 142 kişi
Yerli Basın	7 / 36 kişi
Yabancı Basın	4 / 10 kişi
Toplam	36 / 676 kişi

2. PERFORMANS SONUÇLARI TABLOSU

17.03.2006 tarihli ve 26111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik" in Geçici 2'nci Maddesinde yer alan "Kamu idareleri ilk performans programlarını hazırladıkları yıla kadar faaliyet raporlarının performans bilgileri bölümünde sadece faaliyet ve projelere ilişkin bilgilere yer verirler." hükmü gereği bu bölüm hazırlanmamıştır.

3. PERFORMANS SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

17.03.2006 tarihli ve 26111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik" in Geçici 2'nci Maddesinde yer alan "Kamu idareleri ilk performans programlarını hazırladıkları yıla kadar faaliyet raporlarının performans bilgileri bölümünde sadece faaliyet ve projelere ilişkin bilgilere yer verirler." hükmü gereği bu bölüm hazırlanmamıştır.

4. PERFORMANS BİLGİ SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

17.03.2006 tarihli ve 26111 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik”in Geçici 2’nci Maddesinde yer alan “Kamu idareleri ilk performans programlarını hazırladıkları yıla kadar faaliyet raporlarının performans bilgileri bölümünde sadece faaliyet ve projelere ilişkin bilgilere yer verirler.” hükmü gereği bu bölüm hazırlanmamıştır.

IV.KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

GAP İdaresi 2008-2012 Stratejik Planı hazırlık çalışmaları yürütülürken GAP İdaresi’nin kuvvetli ve zayıf yönlerini detaylı olarak belirlemiştir. Bu başlıklar altında belirlenmiş konular aşağıda özetlenmiştir.

A. GÜÇLÜ YÖNLER

- 1- GAP İdaresi’nin bölgesel kalkınma alanındaki ilk ve 18 yıllık bir deneyime sahip kurum olması.
- 2- Dünyadaki yeni kalkınma yaklaşımlarının benimsenmesinde ve uygulanmasında öncü ve örnek kurum olması.
- 3- Bölgeye ilişkin güçlü bir veri kaynağı ve arşive sahip olması.
- 4- Farklı meslek gruplarından personelin çalışması.

B. ZAYIF YÖNLER

- 1- İdare’nin görev süresindeki belirsizlik.
- 2- Gerekli yasal düzenlemelerin yapılmamış olması nedeniyle İdare’nin çok geniş görev tanımına rağmen yaptırım gücünün ve diğer kuruluşlar üzerinde yönlendirici etkisinin olmaması.
- 3- İdare’nin genel bütçeye dahil edilmesi ile hareket alanını sınırlaması ve bütçe olanaklarının kısıtlı olması.

C. DEĞERLENDİRME

İdare’nin belirli aralıklarla, personeli ve paydaş kurumların katkıları ile yaptığı değerlendirme çalışmaları (SWOT) sonucunda, kuruluşun mevcut durumu ile güçlü ve zayıf yanları belirlenmiştir.

İdare sorumlu olduğu proje ve proje bölgesi ile ilgili olarak dünyadaki ve GAP Bölgesi’ndeki değişen şartlar ve kalkınma prensiplerini dikkate alarak kalkınma planları ve projeler hazırlamakta ve uygulamaktadır.

Ancak, personeldeki en büyük sıkıntı İdare’nin görev süresinin belirsizliği ve personel özlük haklarının yetersizliğidir. Ayrıca, İdare’nin görev ve sorumlukları ile ilgili düzenlemenin de yapılması gerekmektedir. Şöyleki, ülkemizin son dönem kalkınma yaklaşımında değişiklik olmuştur. Avrupa Birliği’nin bölgesel düzeyde uyguladığı müktesebata uyum çerçevesinde; İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması çalışması tamamlanmıştır. Bu çalışma sonucunda; Düzey 1 olarak 12, Düzey 2 olarak 26 ve Düzey 3 olarak da 81 (il) İstatistiki Bölge Birimi tanımlanmış olup, Bakanlar Kurulu’nun 2002/4720 sayılı kararı 22 Eylül 2002 tarihli Resmi

Gazetede yayımlanmıştır. Bu bağlamda Düzey 2 seviyesinde Kalkınma Ajansları kurulması kararlaştırılmıştır.

10 Kasım 2008 tarihinde bölgenin bütün illerine hizmet edecek Gaziantep, Mardin ve Şanlıurfa Kalkınma Ajansları kurulmuştur. Ajansların Kalkınma Kurulu ve Yönetim Kurulu toplantıları 22 Aralık 2008 tarih itibarıyla yapılmıştır.

İlgili kanunda geçici bir madde ile bu 3 ajansın çalışmalarının koordinasyonu GAP İdaresi'ne bırakılmıştır Ancak, İdare'nin yetki ve sorumlulukları ile ilgili konu tam olarak netleşmemiştir.

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER

GAP, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek bu yörede yaşayan insanlarımızın gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmeyi, bölgelerarası farklılıkları gidermeyi ve ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlayan kapsamlı ve ülkemiz açısından son derece önemli bir projedir. GAP, bugün, 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve 1.8 milyon ha alanı sulayacak sulama şebekelerinden oluşan su kaynakları geliştirme programının yanısıra tüm sektörlerdeki yatırımları da içine alan, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmaktadır.

GAP kapsamındaki hidroelektrik santrallerinin, kurulu güç itibarıyla, % 74'ü gerçekleşmiştir. Ülkemizin hidroelektrik enerji ihtiyacının yaklaşık yarısı GAP'tan karşılanmaktadır. Büyük barajlar tamamlanmış olup, bir milyon hektar alanı sulayacak olan su depolanmış durumdadır. GAP'ın itici gücü olan sulama projelerinin öncelikle gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır.

Diğer yandan GAP bir modernleşme projesi olup geleneksel toplumsal yapıyı çözücü ve yeni sosyal ilişki tarzlarını ortaya çıkarıcı bir potansiyele sahiptir. Bu yönüyle projenin başarısının artışıyla sosyal sermayenin geliştirilmesi özel bir öneme sahip bulunmaktadır.

GAP'ta sürdürülebilir bir kalkınmanın gerçekleştirilmesinde tek başına kamu yatırımları yeterli değildir. Kamu yatırımları yanında özel sektörün bir şekilde kalkınma süreci içine çekilmesi ve toplumun katılımının sağlanması bir gerekliliktir. Kamu, özel sektör ve toplum arasında karşılıklı güven ve işbirliği ortamının yaratılması ve kurumsallaşması kalkınma sürecine hız vereceği gibi, kalkınmanın sürdürülebilirliğini de mümkün kılacaktır.

Türkiye'deki ilk bölgesel kalkınma kuruluşu olan GAP İdaresi'nin bölgesel kalkınma konusundaki deneyimleri ışığında bölgedeki sosyal ve ekonomik kalkınmaya ivme kazandıracak yetkilerle donatılması gerekmektedir. GAP Bölgesi'nde yatırım faaliyeti bulunan yaklaşık 40 kamu kurum ve kuruluşu arasındaki koordinasyonu sağlama fonksiyonunun etkinleştirilmesi yönünde gerekli tedbirler alınmalıdır.

GAP İdaresi'nin kurumsal ve finansal sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik yasal düzenlemeler ivedilikle gerçekleştirilmeli; İdare'nin fonksiyonları çerçevesinde ihtiyaç duyulan yeterli sayıda ve nitelikli elamanın istihdam edilmesine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.